

Wijziging van enkele onderwijs-
wetten in verband met een
herziening van de organisatie en
financiering van de leerlingenzorg
in het primair onderwijs, speciaal
en voortgezet speciaal onderwijs,
voortgezet onderwijs en
beroepsonderwijs

VOORSTEL VAN WET

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de toegang tot scholen te verbeteren voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven; dat het wenselijk is de samenwerking tussen scholen bij de onderwijskundige opvang van leerlingen die extra ondersteuning behoeven te versterken; dat het wenselijk is een andere wijze van financiering van de leerlingenzorg in te voeren; dat daartoe de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet op het onderwijstoezicht en de Wet medezeggenschap op scholen dienen te worden gewijzigd;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I. WIJZIGING WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

De Wet op het primair onderwijs wordt gewijzigd als volgt:

A

In artikel 1 vervalt de begripsomschrijving van "leerlinggebonden budget".

B

In artikel 8, vierde en zesde lid, wordt "leerlingen die extra zorg behoeven" vervangen door: leerlingen die extra ondersteuning behoeven.

C

In artikel 9, zesde lid, komt de derde volzin te luiden:

Indien de eerste volzin niet kan worden toegepast voor een leerling vanwege zijn handicap, wordt in het ontwikkelingsperspectief, bedoeld in artikel 40a, aangegeven welke vervangende onderwijsdoelen worden gehanteerd.

D

In artikel 12, tweede lid, komt de tweede volzin te luiden:

Daarbij worden tevens betrokken de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven.

E

Artikel 13, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. Onderdeel c komt te luiden:

c. de wijze waarop aan de zorg voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven wordt vormgegeven,.

2. De punt aan het slot van onderdeel j wordt vervangen door ", en" en toegevoegd wordt een onderdeel, luidend:

k. het samenwerkingsverband waarbij het bevoegd gezag van de school is aangesloten.

F

In artikel 14, eerste lid, wordt ", personeel of de permanente commissie leerlingenzorg" vervangen door "of het personeel" en wordt ", het personeel of de permanente commissie leerlingenzorg" vervangen door: of het personeel.

G

Aan artikel 17a wordt een derde lid toegevoegd, luidend:

3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

H

Aan artikel 17b wordt een derde lid toegevoegd, luidend:

3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

I

Aan artikel 17c wordt een vierde lid toegevoegd, luidend:

4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

J

Artikel 18 komt te luiden:

Artikel 18. Samenwerkingsverbanden

1. Het bevoegd gezag van één of meer scholen is voor elke vestiging van die school of scholen aangesloten bij een samenwerkingsverband. Een samenwerkingsverband omvat, binnen een gebied als bedoeld in het tweede lid, de vestigingen van alle scholen en alle scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal

onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra. Dit samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van zorgvoorzieningen binnen en tussen de scholen, bedoeld in de vorige volzin, te realiseren en wel zodanig dat zoveel mogelijk leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden aaneengesloten gebieden aangewezen waarvan de grenzen overeenkomen met de grenzen van gemeenten.

3. De bevoegde gezagsorganen van de scholen, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, geven het samenwerkingsverband vorm door een rechtspersoon op te richten, waarin uitsluitend deze bevoegde gezagsorganen deelnemen.

4. Het samenwerkingsverband stelt ten minste eenmaal in de 4 jaar een zorgplan vast.

5. Het zorgplan omvat in elk geval:

a. de wijze waarop wordt voldaan aan het eerste lid,

b. de procedure en criteria voor de verdeling, besteding en toewijzing van zorgmiddelen en zorgvoorzieningen aan de scholen, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin,

c. de procedure en het beleid met betrekking tot de plaatsing van leerlingen op speciale scholen voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband en op scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs,

d. de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven, en

e. de wijze waarop aan de ouders informatie wordt verstrekt over de zorgvoorzieningen.

6. Het zorgplan wordt niet vastgesteld voordat over een concept van het plan overleg heeft plaatsgevonden met de medezeggenschapsraden van de scholen, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, en met burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeenten.

7. Het zorgplan wordt voor 15 mei voorafgaand aan het eerste schooljaar van de periode waarop het plan betrekking heeft, toegezonden aan de inspectie.

8. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden vastgesteld met betrekking tot de samenwerkingsverbanden.

K

Artikel 19 vervalt.

L

Artikel 20 vervalt.

M

Artikel 21 vervalt.

N

Artikel 22 vervalt.

O

Artikel 23 vervalt.

P

Artikel 24 vervalt.

Q

Artikel 25 vervalt.

R

Artikel 27 vervalt.

S

Artikel 28 vervalt.

T

Artikel 40, tweede tot en met zesde lid, wordt vervangen door:

2. De aanmelding van kinderen voor toelating geschiedt schriftelijk.
3. Het bevoegd gezag beoordeelt of de aanmelding een kind betreft dat extra ondersteuning behoeft. Hiertoe kan het bevoegd gezag de ouders verzoeken gegevens te overleggen betreffende stoornissen of gebreken van het kind of beperkingen in de onderwijsparticipatie.
4. Indien de toelating van een leerling die extra ondersteuning behoeft, wordt geweigerd, vindt de weigering niet plaats dan nadat het bevoegd gezag er, na overleg met de ouders en met inachtneming van de extra ondersteuning die de leerling behoeft, voor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.
5. Het bevoegd gezag neemt de beslissing over toelating van een leerling zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 8 weken na ontvangst van de aanmelding. Indien de beslissing, bedoeld in de vorige volzin, niet binnen 8 weken kan worden gegeven, deelt het bevoegd gezag dit aan de ouders mede en noemt het daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beslissing wel tegemoet kan worden gezien, welke termijn ten hoogste 8 weken bedraagt.
6. Een leerling wordt niet toegelaten tot een speciale school voor basisonderwijs dan nadat het samenwerkingsverband waartoe de speciale school voor basisonderwijs behoort de leerling toelaatbaar heeft verklaard tot het onderwijs aan een speciale school voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband.
7. De toelating van een leerling van een basisschool tot een speciale school voor basisonderwijs van het samenwerkingsverband waaraan de basisschool deelneemt wordt niet geweigerd op denominatieve gronden, tenzij de ouders van de leerling weigeren te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs van de school zullen respecteren.
8. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken groepsleraar. Definitieve verwijdering van een leerling vindt niet plaats dan nadat

het bevoegd gezag ervoor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs of een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.

9. Indien tegen het besluit, bedoeld in het eerste lid, van het bevoegd gezag van een openbare school bezwaar is gemaakt, besluit het bevoegd gezag in afwijking van artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht binnen 4 weken gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken.

U

Artikel 40a komt te luiden:

Artikel 40a. Ontwikkelingsperspectief

1. Voor een leerling die extra ondersteuning behoeft en voor wie bij de inrichting van het onderwijs wordt afgeweken van één of meer onderdelen van het onderwijsprogramma, stelt het bevoegd gezag na overleg met de ouders een ontwikkelingsperspectief vast.
2. Het ontwikkelingsperspectief wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken na de inschrijving van de leerling vastgesteld.
3. Het ontwikkelingsperspectief wordt ten minste één keer per schooljaar met de ouders geëvalueerd.
4. Na overleg met de ouders kan het bevoegd gezag het ontwikkelingsperspectief bijstellen.
5. Het ontwikkelingsperspectief bevat een omschrijving van de begeleiding, bedoeld in artikel 8, vierde lid. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften over de inhoud van het ontwikkelingsperspectief worden vastgesteld.

V

Artikel 43 vervalt.

W

Artikel 63 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het tweede lid vervalt: , met dien verstande dat de beslissing over de toelating van een leerling voor wie een leerlinggebonden budget beschikbaar is uiterlijk drie maanden na ontvangst van het verzoek tot toelating wordt genomen.
2. Na het derde lid wordt een lid toegevoegd, luidend:
 4. Op de beslissing over toelating van het bevoegd gezag van een bijzondere school zijn de artikelen 4:5, eerste en vierde lid, en 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

X

Artikel 68 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid vervalt in onderdeel d: waaronder begrepen de bekostiging voor zorgvoorzieningen, bedoeld in artikel 120, vierde lid, of artikel 132.
2. In het eerste lid vervalt de laatste volzin.
3. Het zevende lid vervalt.

Y

Artikel 70a vervalt.

Z

Artikel 70b vervalt.

AA

In artikel 113, eerste lid, vervalt in de derde volzin "en voor de basisscholen van een samenwerkingsverband dat een instemming als bedoeld in artikel 18, zevende lid, heeft verkregen" en in het derde lid, vervalt: , onverminderd artikel 118,.

BB

Artikel 115, tweede en derde lid, vervalt.

CC

Artikel 118 wordt vervangen door:

Artikel 118. Bekostiging samenwerkingsverband materiële instandhouding

1. Aan het samenwerkingsverband wordt een bekostiging toegekend voor materiële instandhouding.
2. De in het eerste lid bedoelde bekostiging is afhankelijk van het aantal leerlingen op de vestigingen van de basisscholen in het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt.
3. De bekostiging, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks vastgesteld bij ministeriële regeling. Deze ministeriële regeling wordt tezamen met de ministeriële regelingen, bedoeld in artikel 113, zevende lid, binnen 4 weken na de vaststelling bekendgemaakt in de Staatscourant, onder gelijktijdige overlegging aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Artikel 113, zevende lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.
4. Indien op 1 oktober het aantal leerlingen van de gezamenlijke speciale scholen voor basisonderwijs in een samenwerkingsverband meer bedraagt dan 2% van het aantal leerlingen op de vestigingen van de scholen van het samenwerkingsverband, draagt het samenwerkingsverband voor elke leerling van een speciale school voor basisonderwijs boven voornoemde 2% het in artikel 115, eerste lid, bedoelde bedrag over aan de speciale school voor basisonderwijs.
5. In het zorgplan wordt vastgelegd welk deel van de bekostiging voor de materiële instandhouding die samenhangt met de inrichting van de zorgstructuur voor zover na toepassing van het vierde lid en artikel 118a die bekostiging nog resteert, op welke basisschool in het samenwerkingsverband wordt ingezet.
6. Bij de berekening op grond van het vierde lid wordt 2% van het aantal leerlingen van alle vestigingen van alle scholen in het samenwerkingsverband rekenkundig afgerond op een geheel getal.
7. De overdracht op grond van het vierde lid door het samenwerkingsverband heeft betrekking op het kalenderjaar dat volgt op de in het vierde lid bedoelde teldatum en vindt ten hoogste plaats voor het aan het samenwerkingsverband op grond van

het eerste lid toegekende bekostiging van de materiële instandhouding die samenhangt met de zorgstructuur.

8. Aan het samenwerkingsverband wordt naast de in het eerste lid bedoelde bekostiging, bekostiging toegekend voor materiële instandhouding in verband met leerlingen die extra ondersteuning behoeven.

9. De in het achtste lid bedoelde bekostiging bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling voor het aantal leerlingen op vestigingen van basisscholen en scholen voor speciaal basisonderwijs in het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt.

10. Voor elke leerling uit het samenwerkingsverband die is ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, wordt een bedrag op de in het achtste lid bedoelde bekostiging in mindering gebracht. Het in de eerste volzin bedoelde bedrag is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling van de school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra en wordt bij ministeriële regeling vastgesteld.

DD

Artikel 118a wordt gewijzigd als volgt:

1. In de eerste volzin wordt "het bestuur van de centrale dienst dan wel het bevoegd gezag van alle scholen in een samenwerkingsverband" vervangen door: het samenwerkingsverband.

2. In de tweede volzin wordt "het bestuur van de centrale dienst dan wel op grond van artikel 118, tweede lid, aan het bevoegd gezag" vervangen door "het samenwerkingsverband" en wordt "artikel 118, vijfde lid" vervangen door: artikel 118, vierde lid.

EE

Na artikel 118a wordt ingevoegd artikel 118b, luidend:

Artikel 118b. Vermindering bekostiging materiële instandhouding bij uitputting bekostiging materiële instandhouding samenwerkingsverband

Indien de bekostiging voor materiële instandhouding van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 118, achtste lid, niet toereikend is voor de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband met betrekking tot de materiële instandhouding, wordt het ontbrekende bedrag door Onze minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle vestigingen van scholen en scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, in het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt per vestiging of school dan wel vestiging of school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, bepaald op basis van het leerlingenaantal.

FF

Artikel 124 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt "het bevoegd gezag van alle scholen in het verband dan wel, indien verschillende bevoegde gezagsorganen samenwerken in het verband, het bestuur van de centrale dienst" vervangen door: het samenwerkingsverband.
2. In het tweede lid wordt "van het aantal leerlingen van het samenwerkingsverband" vervangen door "van het aantal leerlingen van alle vestigingen van scholen niet zijnde scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra" en wordt ""het bevoegd gezag van alle scholen in het verband dan wel, indien verschillende bevoegde gezagsorganen samenwerken in het verband, het bestuur van de centrale dienst" vervangen door "het samenwerkingsverband".
3. Het vierde lid vervalt.

GG

Artikel 125 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt "Het bevoegd gezag van alle scholen in het verband dan wel, indien verschillende bevoegde gezagsorganen samenwerken in het verband, het bestuur van de centrale dienst" vervangen door: Het samenwerkingsverband.
2. In onderdeel c van het eerste lid, wordt "de permanente commissie leerlingenzorg van het desbetreffende samenwerkingsverband" vervangen door: het samenwerkingsverband.

HH

Na artikel 125 wordt ingevoegd artikel 125a, luidend:

Artikel 125a. Vermindering bekostiging personeelskosten bij uitputting bekostiging personeelsbekostiging samenwerkingsverband

Indien de personeelsbekostiging van het samenwerkingsverband niet toereikend is voor de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband met betrekking tot de bekostiging voor personeelskosten, wordt het ontbrekende bedrag door Onze minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle vestigingen van scholen en scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, in het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt per vestiging of school dan wel vestiging of school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, bepaald op basis van het leerlingenaantal.

II

Artikel 132 komt te luiden:

Artikel 132. Grondslag personeelsbekostiging samenwerkingsverband

1. De grondslag voor de berekening van de personeelsbekostiging van het samenwerkingsverband is een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling van de basisscholen in het samenwerkingsverband, welk bedrag wordt verhoogd met een bedrag dat wordt vermenigvuldigd met de geraamde landelijk gewogen gemiddelde leeftijd van de leraren van speciale scholen voor basisonderwijs.

2. Aan het samenwerkingsverband wordt naast de in het eerste lid bedoelde bekostiging, personeelsbekostiging toegekend in verband met leerlingen die extra ondersteuning behoeven.
3. De in het tweede lid bedoelde bekostiging bestaat uit een bij ministeriële regeling vast te stellen bedrag per leerling voor het aantal leerlingen op vestigingen van basisscholen en scholen voor speciaal basisonderwijs in het samenwerkingsverband op 1 oktober van het jaar voorafgaand aan het jaar waarover de bekostiging plaatsvindt.
4. Voor elke leerling uit het samenwerkingsverband die is ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, wordt een bedrag op de in het tweede lid bedoelde bekostiging in mindering gebracht. Het in de eerste volzin bedoelde bedrag is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling van de school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra en wordt bij ministeriële regeling vastgesteld.

JJ

Artikel 134 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het opschrift wordt na "bevoegd gezag" ingevoegd: , samenwerkingsverband.
2. Een negende lid wordt toegevoegd, luidend:
9. Het Rijk verstrekt jaarlijks aan het samenwerkingsverband bekostiging ten behoeve van de materiële instandhouding.

KK

Artikel 137, derde lid, komt te luiden:

3. Het Rijk verstrekt jaarlijks aan het samenwerkingsverband een bedrag ten behoeve van de personeelskosten van zorgvoorzieningen.

LL

Artikel 148 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid vervalt: met inachtneming van het zorgplan.
2. In het tweede lid onderdeel b, vervalt: dan wel een regionaal expertisecentrum als bedoeld in de Wet op de expertisecentra.
3. Toegevoegd wordt een vijfde lid, luidend:
5. Het samenwerkingsverband wendt het totaal van de in de artikelen 118 en 132 bedoelde bedragen voor de kosten voor de materiële instandhouding en de personeelskosten uitsluitend aan voor kosten voor materiële instandhouding en personeelskosten van het samenwerkingsverband voor zorgvoorzieningen.

MM

In artikel 163b, eerste lid, wordt na "rechtspersoon die de school in stand houdt" ingevoegd: dan wel het samenwerkingsverband.

NN

In artikel 164, eerste lid, wordt na "het bevoegd gezag van een school" ingevoegd: dan wel het samenwerkingsverband.

OO

Aan artikel 164a wordt een lid toegevoegd, luidend:

4. Het eerste tot en met het derde lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de kwaliteit van de uitoefening van de taken van het samenwerkingsverband, met dien verstande dat onder het bevoegd gezag van een school, het bevoegd gezag en het bestuur van de instelling wordt verstaan het bestuur van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 18, derde lid.

PP

In artikel 171, eerste lid, artikel 172, eerste en derde lid, artikel 173, eerste lid, wordt na "Het bevoegd gezag" telkens ingevoegd: onderscheidenlijk het samenwerkingsverband.

QQ

Artikel 178a, tweede lid, onderdeel j vervalt en in onderdeel k wordt na "visueel gehandicapte leerling" ingevoegd: dan wel auditief of communicatief gehandicapte leerling.

RR

Artikel 183 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid en tweede lid wordt telkens "het bestuur van een centrale dienst voor zover het betreft personeel dat is benoemd op bekostiging voor zorgvoorzieningen als bedoeld in artikel 120, vierde lid, of artikel 132" vervangen door: het samenwerkingsverband.

2. In het derde, eerste, tweede en vierde volzin, lid vervalt telkens: onderscheidenlijk het bestuur van de centrale dienst.

SS

In artikel 183a, eerste lid, onderdeel b, en het tweede lid vervalt telkens: dan wel het bestuur van de centrale dienst.

TT

In artikel 184, eerste, tweede, derde en vierde lid, wordt na "centrale dienst" telkens ingevoegd: onderscheidenlijk het samenwerkingsverband.

ARTIKEL II. WIJZIGING WET OP DE EXPERTISECENTRA

De Wet op de expertisecentra wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de begripsomschrijving van "school" vervalt: a, b, c,.

2. De begripsomschrijving van "instelling" wordt vervangen door "instelling als bedoeld in artikel 8, eerste lid, tweede volzin en instelling, als bedoeld in artikel 8, eerste lid, derde volzin;".

3. De begripsomschrijving van "commissie voor de indicatiestelling" vervalt.

B

Artikel 4 wordt gewijzigd als volgt:

1. In de eerste volzin van het eerste lid wordt voor de slotpunt ingevoegd: met dien verstande dat voor leerlingen die voortgezet speciaal onderwijs volgen geldt dat zij slechts aanspraak op bekostiging van vervoerskosten kunnen maken indien zij wegens hun handicap op ander vervoer dan openbaar vervoer zijn aangewezen, dan wel vanwege hun handicap niet zelfstandig van openbaar vervoer gebruik kunnen maken.

2. In het vijfde lid vervallen de tweede en derde volzin.

C

Artikel 8 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid, eerste volzin, vervalt: onderdelen a tot en met c en.

2. Aan het eerste lid, wordt een derde volzin toegevoegd, luidend:

Het onderwijs, bedoeld in artikel 2, aanhef en onderdelen a, b en c, en het onderwijs aan meervoudig gehandicapte leerlingen die naast een handicap als bedoeld in artikel 2, aanhef en onderdelen a, b en c, een handicap hebben als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel f en h tot en met m, wordt gegeven in instellingen voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs aan auditief of communicatief gehandicapte kinderen.

D

Artikel 8a vervalt.

E

Artikel 9 wordt gewijzigd als volgt:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding "1." geplaatst.

2. In het eerste lid wordt onderdeel a vervangen door:

a. 1°. het geven van speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs aan kinderen als bedoeld in artikel 2, tweede lid, onderdeel d, of aan meervoudig gehandicapte kinderen als bedoeld in artikel 8, eerste lid, tweede volzin; dan wel

2°. het geven van speciaal onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs aan kinderen als bedoeld in artikel 2, tweede lid, de onderdelen a,b en c, of aan meervoudig gehandicapte kinderen als bedoeld in artikel 8, eerste lid, derde volzin;.

3. In het eerste lid wordt in onderdeel c na "schoolloopbaan" ingevoegd: van auditief of communicatief gehandicapte leerlingen dan wel.

F

In artikel 22, eerste lid, onderdeel g, wordt "het regionaal expertisecentrum" vervangen door: het samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 18 van de Wet op het primair onderwijs of artikel 17a van de Wet op het voortgezet onderwijs.

G

Artikel 28a komt te luiden:

Artikel 28a. Samenwerkingsverbanden

1. Het bevoegd gezag van een of meer scholen voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in artikel 2, vierde lid, is voor elke vestiging van die school of scholen aangesloten bij een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 18 van de Wet op het primair onderwijs. Artikel 18, derde lid, van die wet is van overeenkomstige toepassing.
2. Het bevoegd gezag van een of meer scholen voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in artikel 2, vierde lid, is voor elke vestiging van die school of scholen aangesloten bij een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 17a van de Wet op het voortgezet onderwijs. Artikel 17a, derde lid, van die wet is van overeenkomstige toepassing.

H

Artikel 28b vervalt.

I

Artikel 28c vervalt.

J

Artikel 28d vervalt.

K

Artikel 28f vervalt.

L

In artikel 28g vervalt het derde lid.

M

In artikel 28h vervalt het derde lid.

N

In artikel 28i vervalt het vierde lid.

O

Artikel 40 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt "met inachtneming van het tweede tot en met het achtste lid en artikel 40b, 41 en 42, 42a" vervangen door: met inachtneming van het tweede tot en met het tiende lid en artikel 41, 42 en 42a.
2. Het derde tot en met elfde lid wordt vervangen door:
3. De aanmelding van kinderen voor toelating geschiedt schriftelijk.

4. Het bevoegd gezag beoordeelt of de aanmelding een kind betreft dat extra ondersteuning behoeft. Hiertoe kan het bevoegd gezag de ouders verzoeken gegevens te overleggen betreffende stoornissen of gebreken van het kind of beperkingen in de onderwijsparticipatie.
5. Indien de toelating van een leerling die extra ondersteuning behoeft, wordt geweigerd, vindt de weigering niet plaats dan nadat het bevoegd gezag er, na overleg met de ouders en met inachtneming van de extra ondersteuning die de leerling behoeft, voor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een basisschool, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor voortgezet onderwijs of een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969.
6. Het bevoegd gezag neemt de beslissing over toelating van een leerling zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 8 weken na ontvangst van de aanmelding. Indien de beslissing, bedoeld in de vorige volzin, niet binnen 8 weken kan worden gegeven, deelt het bevoegd gezag dit aan de ouders mede en noemt het daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beslissing wel tegemoet kan worden gezien, welke termijn ten hoogste 8 weken bedraagt.
7. Een leerling wordt niet toegelaten tot een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 of cluster 4, bedoeld in artikel 2, vierde lid, dan nadat het samenwerkingsverband in het gebied waarvan de leerling woont de leerling toelaatbaar heeft verklaard tot het speciaal onderwijs of het voortgezet speciaal onderwijs.
8. De toelating van een leerling mag niet geweigerd worden op denominatieve gronden, tenzij de ouders van de leerling weigeren te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs van de school zullen respecteren dan wel onderschrijven.
9. Voordat wordt besloten tot verwijdering hoort het bevoegd gezag de betrokken leraar of leraren. Definitieve verwijdering van een leerling waarop de Leerplichtwet 1969 van toepassing is, vindt niet plaats dan nadat het bevoegd gezag ervoor heeft zorggedragen dat een basisschool, een speciale school voor basisonderwijs, een school voor speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een school voor voortgezet speciaal onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een school voor voortgezet onderwijs dan wel een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969 bereid is de leerling toe te laten.
10. Indien na de toelating tot de school blijkt dat deze op welke grond dan ook niet in overeenstemming met het tweede lid heeft plaatsgevonden, wordt de leerling onmiddellijk verwijderd.
11. Indien tegen een besluit van het bevoegd gezag van een openbare school ingevolge het eerste, tweede, vijfde, zesde, zevende, achtste lid, negende of tiende lid, bezwaar is gemaakt, besluit het bevoegd gezag in afwijking van artikel 7:10 van de Algemene wet bestuursrecht binnen 4 weken gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken.
12. Het bevoegd gezag van een openbare school besluit niet op het bezwaarschrift, tenzij het bezwaarschrift is gericht tegen een besluit ingevolge het tweede of tiende lid, dan na overleg met de inspecteur en desgewenst met andere deskundigen.

13. Het vierde en vijfde lid zijn niet van toepassing op de toelating van een leerling tot een instelling.

P

Artikel 40b vervalt.

Q

Artikel 41 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid wordt na "en die" ingevoegd: gezien hun handicap.
2. In het tweede lid, onderdeel a, wordt na "het kind" ingevoegd "gezien zijn handicap".
3. In het tweede lid komt sub b te luiden:
 - b. te adviseren over het vaststellen en bijstellen van het ontwikkelingsperspectief, bedoeld in artikel 41a, eerste en vierde lid,.
4. In het tweede lid wordt onder vervanging van de punt aan het einde van sub c door ", en" na sub c een sub d ingevoegd, luidend:
 - d. het ten minste één keer per jaar evalueren van het ontwikkelingsperspectief en hiervan verslag te doen aan het bevoegd gezag.

R

Artikel 41a komt te luiden:

Artikel 41a. Ontwikkelingsperspectief

1. Voor een leerling voor wie speciaal onderwijs dan wel voortgezet speciaal onderwijs wordt verzorgd, stelt het betreffende bevoegd gezag een ontwikkelingsperspectief vast na advies van de commissie van onderzoek, indien van toepassing, en na overleg met de ouders dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, met de leerling.
2. Het ontwikkelingsperspectief wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken na de inschrijving van de leerling vastgesteld.
3. Het ontwikkelingsperspectief wordt ten minste één keer per schooljaar met de ouders, dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, met de leerling, geëvalueerd.
4. Na advies van de commissie van onderzoek, indien van toepassing, en na overleg met de ouders, dan wel, indien de leerling meerderjarig en handelingsbekwaam is, met de leerling, kan het bevoegd gezag het ontwikkelingsperspectief bijstellen.
5. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen voorschriften over de inhoud van het ontwikkelingsperspectief worden vastgesteld.

S

Aan artikel 61 wordt een lid toegevoegd, luidende:

5. Op de beslissing over toelating van het bevoegd gezag van een bijzondere school zijn de artikelen 4:5, eerste en vierde lid, en 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.

T

Artikel 69 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid vervalt in onderdeel d: waaronder begrepen de bekostiging voor zorgvoorzieningen, bedoeld in artikel 120, vierde lid, of artikel 132, van de Wet op het primair onderwijs.
2. In het eerste lid vervalt de laatste volzin.

U

Artikel 71a komt te luiden:

Artikel 71a. Vermindering bekostiging bij uitputting bekostiging samenwerkingsverband als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs

Indien de bekostiging van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 77a, eerste lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs niet toereikend is voor de uitvoering van de activiteiten van het samenwerkingsverband op grond van artikel 17a van de Wet op het voortgezet onderwijs, wordt het ontbrekende bedrag door Onze minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle vestigingen van scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 en scholen als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs in het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht, wordt per vestiging of school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 dan wel vestiging of school als bedoeld in de Wet op het voortgezet onderwijs, bepaald op basis van het leerlingenaantal.

V

Artikel 71b vervalt.

W

Artikel 71c vervalt.

X

Artikel 73a vervalt.

Y

Artikel 76a komt te luiden:

Artikel 76a. Nevenvestiging school

1. Indien een bevoegd gezag van een school, niet zijnde een instelling, wenst over te gaan tot het inrichten van een nevenvestiging en het daarover overeenstemming heeft bereikt met het samenwerkingsverband en de gemeente waar die nevenvestiging zal worden gevestigd, dient het bevoegd gezag voor 1 februari een daarop betrekking hebbend verzoek met de gegevens waaruit de bedoelde overeenstemming blijkt, in bij Onze minister.
2. Onze minister beslist voor 1 december daaropvolgend. Indien Onze minister de inrichting van een nevenvestiging goedkeurt, vangt de bekostiging van die nevenvestiging aan op 1 augustus volgend op de goedkeuring. Voor de bekostiging

wordt de nevenvestiging aangemerkt als deel van de school die de nevenvestiging in stand houdt.

Z

Na artikel 116 wordt ingevoegd artikel 116a, luidend:

Artikel 116a. Vermindering bekostiging materiële instandhouding bij uitputting bekostiging materiële instandhouding samenwerkingsverband als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs

Indien de bekostiging voor materiële instandhouding van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 118, achtste lid, van de Wet op het primair onderwijs niet toereikend is voor de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband met betrekking tot de materiële instandhouding, wordt het ontbrekende bedrag door Onze minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle vestigingen van scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 en scholen als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs in het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht, wordt per vestiging of school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 dan wel vestiging of school als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, bepaald op basis van het leerlingenaantal.

AA

Artikel 117 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid vervalt: per onderwijssoort.
2. In het tweede lid vervalt onderdeel a.
3. Na het tweede lid wordt ingevoegd lid 2a, luidend:
 - 2a. Naast de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, ontvangt de school, niet zijnde een instelling, per leerling een van de bedragen die bij ministeriële regeling zijn vastgesteld. Het samenwerkingsverband bepaalt welke van de in de eerste volzin bedoelde bedragen voor de leerling van toepassing is.
4. In het derde lid vervalt: , bestrijding van onderwijsachterstanden en groei van het aantal leerlingen gedurende het schooljaar.
5. In het vierde lid wordt de eerste volzin vervangen door: De instellingen ontvangen in aanvulling op de bekostiging, bedoeld in het eerste lid, jaarlijks een bij ministeriële regeling vast te stellen bekostiging in verband met de visuele handicap van de leerlingen van de instellingen, bedoeld in artikel 8, eerste lid, tweede volzin, respectievelijk in verband met de auditieve en communicatieve handicap, bedoeld in artikel 8, eerste lid, derde en vierde volzin, en de vervulling van de taken, bedoeld in artikel 9, onderdelen b en c.
6. Het vijfde en zesde lid vervallen.
7. Het zevende lid wordt vervangen door:
 7. Voor scholen, niet zijnde instellingen, waaraan onderwijs wordt gegeven aan leerlingen die zijn opgenomen in inrichtingen als bedoeld in artikel 1, onder b, van de Beginselenwet justitiële jeugdinrichtingen en accommodaties als bedoeld in artikel 29k, eerste lid, van de Wet op de jeugdzorg, wordt tevens bekostiging vastgesteld die is gebaseerd op dat aantal leerlingen.

8. Het achtste en negende lid vervallen.
9. In het tiende lid wordt "zevende, achtste en negende lid" vervangen door: en zevende lid.
10. In het vijftiende lid vervalt: en groei van het aantal leerlingen tijdens het schooljaar.

BB

Artikel 118 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid en tweede lid vervalt telkens: , dat door een commissie voor de indicatiestelling toelaatbaar is verklaard tot een van de onderwijssoorten als bedoeld in artikel 2, tweede lid, die door de school wordt verzorgd.
2. Het derde lid en het vijfde lid vervallen.

CC

Na artikel 118 wordt ingevoegd artikel 119, luidend:

Artikel 119. Vermindering bekostiging personeelskosten bij uitputting bekostiging personeelsbekostiging samenwerkingsverband als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs

Indien de personeelsbekostiging van het samenwerkingsverband, bedoeld in artikel 132, tweede lid, van de Wet op het primair onderwijs, niet toereikend is voor de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband met betrekking tot de bekostiging voor personeelskosten, wordt het ontbrekende bedrag door Onze minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle vestigingen van scholen voor speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 en scholen als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs in het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht, wordt per vestiging of school voor speciaal onderwijs en speciaal of voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4 dan wel vestiging of school als bedoeld in de Wet op het primair onderwijs, bepaald op basis van het leerlingenaantal.

DD

Artikel 128 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het vierde lid, onderdeel a vervalt: dat door een commissie voor de indicatiestelling toelaatbaar is verklaard tot een van de onderwijssoorten als bedoeld in artikel 2, tweede lid, die door de school wordt verzorgd.
2. In het vierde lid, onderdeel b, vervalt: dat door een commissie voor de indicatiestelling toelaatbaar is verklaard tot een van de onderwijssoorten als bedoeld in artikel 2, tweede lid, die door de school wordt verzorgd.
3. In het vierde lid, onderdeel c, vervalt: zesde, zevende, achtste, negende en.
4. Het vijfde lid vervalt.
5. Het zesde lid vervalt.

EE

In artikel 131, vierde lid, vervalt: dan wel het regionaal expertisecentrum.

FF

Artikel 143 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid, wordt "de artikelen 124, 128 en 131" vervangen door: de artikelen 124, 128 en 131 en de artikelen 134, negende lid en 137, derde lid, van de Wet op het primair onderwijs
2. In het tweede lid, onderdeel a, vervalt: een regionaal expertisecentrum,.

GG

Artikel 146a wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid, vervalt: , van een regionaal expertisecentrum.
2. Het vierde lid vervalt.

HH

In artikel 157, eerste lid, aanhef en onderdeel a, vervalt telkens: onderscheidenlijk een regionaal expertisecentrum,.

II

Artikel 161, tweede lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. In de eerste volzin vervalt: , naar eventuele wijziging van de criteria, bedoeld in artikel 28c, achtste lid, en naar eventuele wijziging van de procedure, bedoeld in artikel 28c van deze wet, artikel 70b van de Wet op het primair onderwijs en artikel 77b van de Wet op het voortgezet onderwijs.
2. In de tweede volzin vervalt: onderscheidenlijk het regionaal expertisecentrum onderscheidenlijk de commissie voor de indicatiestelling.

JJ

In artikel 162h, eerste lid, wordt "als bedoeld in artikel 8, eerste lid, tweede volzin" vervangen door: als bedoeld in artikel 8, eerste lid, tweede en derde volzin.

KK

Artikel 164a, tweede lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. Onderdeel i wordt vervangen door:
 - i. de onderwijssoort dan wel het cluster, bedoeld in artikel 2, vierde lid, onder d;.
2. De punt aan het slot van onderdeel j wordt vervangen door een punt-komma en toegevoegd worden de volgende onderdelen:
 - k. indien een leerling is ingeschreven op een school niet zijnde een instelling: het registratienummer van het samenwerkingsverband, bedoeld in de Wet op het primair onderwijs dan wel de Wet op het voortgezet onderwijs, dat de leerling heeft verwezen; en
 - l. de bekostigingscategorie, bedoeld in artikel 134, negende lid, derde volzin, van de Wet op het primair onderwijs en artikel 77a, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

LL

In artikel 169, eerste lid, vervalt: onderscheidenlijk het regionaal expertisecentrum.

MM

In artikel 169a, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid vervalt telkens: , het regionaal expertisecentrum.

NN

In artikel 170, eerste, tweede, derde en vierde lid vervalt telkens: onderscheidenlijk het regionaal expertisecentrum.

OO

In artikel 170a, eerste lid, onderdeel b, en tweede lid vervalt telkens: , het regionaal expertisecentrum.

ARTIKEL III. WIJZIGING WET OP HET VOORTGEZET ONDERWIJS

De Wet op het voortgezet onderwijs wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:

1. De begripsomschrijving van "leerlinggebonden budget" vervalt.
2. Onder vervanging van de slotpunt door een puntkomma wordt een begripsomschrijving toegevoegd, luidend:
samenwerkingsverband: een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 17a.

B

Artikel 10g wordt gewijzigd als volgt:

1. In het tweede lid wordt "artikel 10h" vervangen door: artikel 17a.
2. Het zesde lid komt te luiden:
6. Het ontwikkelingsperspectief dat het bevoegd gezag van een school voor praktijkonderwijs op grond van artikel 26 vaststelt, bevat een omschrijving van de wijze waarop voor de desbetreffende leerling het praktijkonderwijs met inachtneming van artikel 10f, derde lid, wordt verzorgd.

C

Artikel 10h vervalt.

D

Artikel 11 vervalt.

E

Na artikel 17 worden twee artikelen ingevoegd, luidend:

Artikel 17a. Samenwerkingsverbanden

1. Het bevoegd gezag van één of meer scholen is voor elke vestiging van die school of scholen aangesloten bij een samenwerkingsverband. Een samenwerkingsverband omvat, binnen een gebied als bedoeld in het tweede lid, de vestigingen van alle scholen en alle scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en

voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra. Dit samenwerkingsverband stelt zich ten doel een samenhangend geheel van zorgvoorzieningen binnen en tussen de scholen, bedoeld in de vorige volzin, te realiseren en wel zodanig dat zoveel mogelijk leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen.

2. Bij algemene maatregel van bestuur worden aaneengesloten gebieden aangewezen waarvan de grenzen overeenkomen met de grenzen van gemeenten.
3. De bevoegde gezagsorganen van de scholen, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, geven het samenwerkingsverband vorm door een rechtspersoon op te richten, waarin uitsluitend deze bevoegde gezagsorganen deelnemen.
4. Het samenwerkingsverband heeft in elk geval tot taak:
 - a. het vaststellen van een zorgplan, en
 - b. het in stand houden van een permanente commissie leerlingenzorg.
5. Het samenwerkingsverband stelt ten minste eenmaal in de 4 jaar een zorgplan vast.
6. Het zorgplan omvat in elk geval:
 - a. de wijze waarop wordt voldaan aan het eerste lid,
 - b. de procedure en criteria voor de verdeling, besteding en toewijzing van zorgmiddelen en zorgvoorzieningen aan de scholen, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin,
 - c. de procedure en het beleid met betrekking tot de plaatsing van leerlingen op scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs,
 - d. de beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning behoeven, en
 - e. de wijze waarop aan de ouders informatie wordt verstrekt over de zorgvoorzieningen.
7. Het zorgplan wordt niet vastgesteld voordat over een concept van het plan overleg heeft plaatsgevonden met de medezeggenschapsraden van de scholen, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin, en met burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeenten.
8. Het zorgplan wordt voor 15 mei voorafgaand aan het eerste schooljaar van de periode waarop het plan betrekking heeft, toegezonden aan de inspectie.
9. De permanente commissie leerlingenzorg adviseert bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband over het aanbod en de invulling van leerwegondersteunend onderwijs en over het aanbieden van dat onderwijs aan leerlingen voor wie de regionale verwijzingscommissie heeft bepaald dat zij toelaatbaar zijn tot het praktijkonderwijs.
10. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften worden vastgesteld met betrekking tot de samenwerkingsverbanden.

Artikel 17b. Begeleiding van leerlingen die extra ondersteuning behoeven

Ten aanzien van leerlingen die extra ondersteuning behoeven, is het onderwijs gericht op individuele begeleiding die is afgestemd op de behoeften van de leerling.

F

In artikel 24, tweede lid, komt de tweede volzin te luiden:

Daarbij worden tevens betrokken de voorzieningen die zijn getroffen voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven.

G

Artikel 24a, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. Onderdeel b komt te luiden:

b. de wijze waarop aan de zorg voor leerlingen die extra ondersteuning behoeven wordt vormgegeven,.

2. Aan het slot van onderdeel f vervalt: en.

3. De punt aan het slot van onderdeel g wordt vervangen door ", en" en toegevoegd wordt een onderdeel, luidend:

h. het samenwerkingsverband waarbij het bevoegd gezag van de school is aangesloten.

H

Aan artikel 24d wordt een derde lid toegevoegd, luidend:

3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

I

Aan artikel 24e wordt een derde lid toegevoegd, luidend:

3. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

J

Aan artikel 24e1 wordt een vierde lid toegevoegd, luidend:

4. Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op een samenwerkingsverband.

K

Artikel 26 komt te luiden:

Artikel 26. Ontwikkelingsperspectief

1. Voor een leerling die extra ondersteuning behoeft en voor wie bij de inrichting van het onderwijs wordt afgeweken van één of meer onderdelen van het onderwijsprogramma, stelt het bevoegd gezag na overleg met de ouders een ontwikkelingsperspectief vast.

2. Het ontwikkelingsperspectief wordt zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen zes weken na de inschrijving van de leerling vastgesteld.

3. Het ontwikkelingsperspectief wordt ten minste één keer per schooljaar met de ouders geëvalueerd.

4. Na overleg met de ouders kan het bevoegd gezag het ontwikkelingsperspectief bijstellen.

5. Het ontwikkelingsperspectief bevat een omschrijving van de begeleiding, bedoeld in artikel 17b. Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere voorschriften over de inhoud van het ontwikkelingsperspectief worden vastgesteld.

L

Artikel 27 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste lid, derde volzin, wordt na "een andere school," ingevoegd: een school voor voortgezet speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs.
2. Na het tweede lid worden zes leden ingevoegd, luidend:
 - 2a. De aanmelding van leerlingen voor toelating geschiedt schriftelijk.
 - 2b. Het bevoegd gezag beoordeelt of de aanmelding een leerling betreft die extra ondersteuning behoeft. Hiertoe kan het bevoegd gezag de ouders verzoeken gegevens te overleggen betreffende stoornissen of gebreken van de leerling of beperkingen in de onderwijsparticipatie.
 - 2c. Indien de toelating van een leerling die extra ondersteuning behoeft, wordt geweigerd, vindt de weigering niet plaats dan nadat het bevoegd gezag er, na overleg met de ouders en met inachtneming van de extra ondersteuning die de leerling behoeft, voor heeft zorg gedragen dat een andere school bereid is de leerling toe te laten. Onder andere school kan ook worden verstaan een school voor voortgezet speciaal onderwijs, een school voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs, een instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in de Wet op de expertisecentra of een instelling als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Leerplichtwet 1969.
 - 2d. De leden 2b en 2c zijn niet van toepassing op de aanmelding van leerlingen die niet voldoen aan de voorwaarden voor toelating gesteld bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het eerste lid.
 - 2e. Het bevoegd gezag neemt de beslissing over toelating van een leerling zo spoedig mogelijk doch uiterlijk 8 weken na ontvangst van de aanmelding. Indien de beslissing, bedoeld in de vorige volzin, niet binnen 8 weken kan worden gegeven, deelt het bevoegd gezag dit aan de ouders mede en noemt het daarbij een zo kort mogelijke termijn waarbinnen de beslissing wel tegemoet kan worden gezien, welke termijn ten hoogste 8 weken bedraagt.
 - 2f. Op de beslissing over toelating van het bevoegd gezag van een bijzondere school zijn de artikelen 4:5, eerste en vierde lid, en 4:15 van de Algemene wet bestuursrecht van overeenkomstige toepassing.
3. In het negende lid wordt "handelingsplan, bedoeld in artikel 10e, zesde lid, juncto artikel 10g, vierde lid" vervangen door: ontwikkelingsperspectief, bedoeld in artikel 10g, zesde lid.

M

Artikel 53b, eerste lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. In onderdeel d vervalt: waaronder begrepen formatierekeneenheden die zijn toegekend op basis van bekostiging voor zorgvoorzieningen, bedoeld in artikel 120, vierde lid, of artikel 132 van de Wet op het primair onderwijs,.
2. Na "artikel 10e" vervalt: , en het uitoefenen van taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 10h, zesde lid.
3. De laatste volzin vervalt.

N

In artikel 69, tweede lid, vervalt: als bedoeld in artikel 10h.

O

In artikel 77 worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Het vierde lid vervalt.
2. Het vijfde lid wordt vernummerd tot vierde lid.

P

Artikel 77a komt te luiden:

Artikel 77a. Bekostiging samenwerkingsverband

1. Aan het samenwerkingsverband wordt bekostiging toegekend voor de door hem op grond van artikel 17a te verrichten activiteiten.
2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden voorschriften vastgesteld omtrent de vaststelling van de bekostiging voor het samenwerkingsverband, met dien verstande dat de bekostiging deels afhankelijk is van het aantal leerlingen dat op 1 oktober voorafgaand aan het bekostigingsjaar als werkelijk schoolgaand staat ingeschreven aan de scholen binnen het samenwerkingsverband.
3. Voor elke leerling uit het samenwerkingsverband die is ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, wordt een bedrag op de in het eerste lid bedoelde bekostiging in mindering gebracht. Het in de eerste volzin bedoelde bedrag is afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de leerling van de school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra en wordt bij ministeriële regeling vastgesteld.
4. Indien de bekostiging van het samenwerkingsverband niet toereikend is voor de uitvoering van de in het eerste lid bedoelde activiteiten, wordt het ontbrekende bedrag door Onze Minister in mindering gebracht op de bekostiging van alle vestigingen van scholen en scholen voor voortgezet speciaal onderwijs en speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, in het samenwerkingsverband. Het bedrag dat in mindering wordt gebracht wordt per vestiging of school dan wel vestiging of school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs behorend tot cluster 3 en 4, bedoeld in de Wet op de expertisecentra, bepaald op basis van het leerlingenaantal.

Q

Artikel 77b vervalt.

R

In artikel 103, eerste lid, artikel 103a, eerste en derde lid, en artikel 103a1, eerste lid, wordt na "Het bevoegd gezag" telkens ingevoegd: onderscheidenlijk het samenwerkingsverband.

S

In artikel 103g, eerste lid, wordt na "rechtspersoon die de school in stand houdt" ingevoegd: dan wel het samenwerkingsverband.

T

In artikel 104, eerste lid, wordt na "het bevoegd gezag van een school" ingevoegd: dan wel het samenwerkingsverband.

U

Aan artikel 104a wordt een lid toegevoegd, luidend:

4. Het eerste tot en met het derde lid is van overeenkomstige toepassing ten aanzien van de kwaliteit van de uitoefening van de taken van het samenwerkingsverband, met dien verstande dat onder het bevoegd gezag van een school, het bevoegd gezag en het bestuur van de instelling wordt verstaan het bestuur van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 17a, derde lid.

ARTIKEL IV. WIJZIGING WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

De Wet educatie en beroepsonderwijs wordt gewijzigd als volgt:

A

In hoofdstuk 2, titel 2, vervalt § 2.

B

Artikel 7.4.8, wordt gewijzigd als volgt:

1. In het opschrift wordt na "examens" ingevoegd: ; informatie zorgaanbod.
2. In het tweede lid wordt "en de examens" vervangen door: , examens en het zorgaanbod voor gehandicapte deelnemers die extra ondersteuning behoeven.

C

In artikel 8.1.3, derde lid, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1. Aan het slot van onderdeel d vervalt: en.
2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door ", en" wordt een onderdeel toegevoegd, luidend:
f. indien sprake is van een gehandicapte deelnemer, de extra ondersteuning die voortvloeit uit zijn handicap.

D

Artikel 12.4.1 vervalt.

E

Artikel 12.4.2 vervalt.

ARTIKEL V. WIJZIGING WET MEDEZEGGENSCHAP OP SCHOLEN

De Wet medezeggenschap op scholen wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:

1. Onderdeel d wordt vervangen door:

d. samenwerkingsverband: een samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 18 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 17a van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. In onderdeel i wordt "dan wel het regionaal expertisecentrum" vervangen door: dan wel het samenwerkingsverband.

B

In artikel 2 wordt "en de regionale expertisecentra" vervangen door: en de samenwerkingsverbanden.

C

Artikel 3 wordt gewijzigd als volgt:

1. In het eerste en in het tweede lid wordt "en een regionaal expertisecentrum" telkens vervangen door: en een samenwerkingsverband.

2. In het vijfde lid wordt "en van een regionaal expertisecentrum" vervangen door: en van een samenwerkingsverband.

3. In het twaalfde lid wordt "het regionaal expertisecentrum" vervangen door: het samenwerkingsverband.

D

In artikel 9 wordt "een regionaal expertisecentrum," vervangen door: , een samenwerkingsverband,.

E

In artikel 30, eerste en derde lid, wordt " , regionaal expertisecentrum" telkens vervangen door: , samenwerkingsverband.

F

In artikel 38, eerste lid, wordt "of een regionaal expertisecentrum" vervangen door: of een samenwerkingsverband.

G

In artikel 39 wordt " , regionale expertisecentra" vervangen door: , samenwerkingsverbanden.

ARTIKEL VI. WIJZIGING WET OP HET ONDERWIJSTOEZICHT

De Wet op het onderwijstoezicht wordt gewijzigd als volgt:

A

Artikel 1 wordt gewijzigd als volgt:

1. Onderdeel i komt te luiden:

i. samenwerkingsverband: samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 18 van de Wet op het primair onderwijs en artikel 17a van de Wet op het voortgezet onderwijs.

2. In onderdeel j wordt de zinsnede "met dien verstande dat waar het het toezicht op de uitoefening van de taken van het regionaal expertisecentrum betreft hieronder wordt verstaan het bestuur van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 28b, vijfde lid, van de Wet op de expertisecentra" vervangen door: met dien verstande dat waar het het toezicht op de uitoefening van de taken van het samenwerkingsverband betreft hieronder wordt verstaan het bestuur van de rechtspersoon, bedoeld in artikel 18, derde lid, van de Wet op het primair onderwijs en de expertisecentra en artikel 17a, derde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs.

B

Artikel 3, tweede lid, wordt gewijzigd als volgt:

1. In onderdelen a en b wordt "kwaliteit van de uitoefening van de taken van het regionaal expertisecentrum" vervangen door: kwaliteit van de uitoefening van de taken van het samenwerkingsverband.

2. In onderdeel b wordt "dan wel van het regionaal expertisecentrum" vervangen door: dan wel van het samenwerkingsverband.

3. In onderdeel c wordt "en van de uitoefening van de taken van het regionaal expertisecentrum" vervangen door: en van de uitoefening van de taken van het samenwerkingsverband.

C

Hoofdstuk 3a wordt vervangen door:

Hoofdstuk 3a. Toezicht samenwerkingsverbanden

Artikel 15a. Reikwijdte

Dit hoofdstuk is van toepassing op het toezicht op de uitoefening van de taken van het samenwerkingsverband.

Artikel 15b. Taken en bevoegdheden bij het toezicht

Artikel 4 en artikel 8 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15c. Uitoefening van het toezicht

1. Artikel 11 is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de inspectie het onderzoek tevens verricht aan de hand van aspecten van kwaliteit, te weten:

a. het aantal jongeren wonend in het gebied van het samenwerkingsverband dat niet is ingeschreven bij een school als bedoeld in de Leerplichtwet 1969, en

b. het aantal leerlingen van scholen in het samenwerkingsverband dat het onderwijs aan de school waaraan hij is ingeschreven gedurende een aaneengesloten periode van ten minste vier weken zonder geldige reden niet meer volgt.

2. De artikelen 12, 13, 14 en 15 zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 15d. Vaststelling en openbaarmaking van inspectierapporten

De artikelen 20 en 21 zijn van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL VII. WIJZIGING WET VAN 28 NOVEMBER 2002 TOT WIJZIGING VAN DE WET OP DE EXPERTISECENTRA, DE WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS EN DE WET OP HET VOORTGEZET ONDERWIJS IN VERBAND MET DE INVOERING VAN EEN LEERLINGGEBONDEN FINANCIERING EN DE VORMING VAN REGIONALE EXPERTISECENTRA (REGELING LEERLINGGEBONDEN FINANCIERING) (STB. 2002, 631)

De artikelen VII en VIIa van de Wet van 28 november 2002 tot wijziging van de Wet op de expertisecentra, de Wet op het primair onderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met de invoering van een leerlinggebonden financiering en de vorming van regionale expertisecentra (regeling leerlinggebonden financiering) (Stb. 2002, 631) vervallen.

ARTIKEL VIII. INVOERINGS- EN OVERGANGSRECHT

PM

ARTIKEL IX. INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

De Minister van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie,

MEMORIE VAN TOELICHTING

ALGEMEEN

Inleiding

Dit wetsvoorstel heeft betrekking op het stelsel van de leerlingenzorg in het funderend onderwijs en in het middelbaar beroepsonderwijs. De Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet educatie en beroepsonderwijs, de Wet op de expertisecentra, de Wet medezeggenschap op scholen en de Wet op het onderwijstoezicht worden gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op een herziening van de leerlingenzorg en de financiering van de leerlingenzorg. Er wordt een zorgplicht voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte voor de bevoegde gezagsorganen in het funderend onderwijs ingevoerd, de taken van de samenwerkingsverbanden in het funderend onderwijs worden uitgebreid, de zorgmiddelen voor het funderend onderwijs, het (voortgezet) speciaal onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs worden gebudgetteerd en tot slot wordt een verplichting tot overleg over de zorgvoorzieningen in het samenwerkingsverband tussen scholen en gemeenten ingesteld. Doel van deze wetswijzigingen is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zoveel mogelijk passend onderwijs wordt gerealiseerd.

In deze memorie van toelichting worden de verschillende onderdelen van het nieuwe wettelijke kader nader toegelicht.

1. Nut en noodzaak van het wetsvoorstel

Dit hoofdstuk bevat de onderbouwing van de noodzaak van het wetsvoorstel. Eerst wordt het huidige stelsel beschreven en de problemen die zich daarin voordoen. Daarna wordt aangegeven aan welke voorwaarden een nieuw systeem moet voldoen.

1.1 Het huidige systeem

Het huidige systeem waarmee de leerlingenzorg is georganiseerd, kent een aantal problemen. Eerst wordt kort op een rij gezet hoe het huidige systeem is georganiseerd.

De invoering van de leerlinggebonden financiering in 2003 was een belangrijke mijlpaal. Toen werd het mogelijk dat leerlingen die voorheen waren aangewezen op het speciaal onderwijs met een 'rugzak' (leerlinggebonden financiering: lgf) konden deelnemen aan het regulier onderwijs. Met deze wet was een systeem ingericht waarin de plaatsing in het speciaal onderwijs en het verkrijgen van een rugzak waren geregeld via landelijk vastgestelde voorwaarden (indicatiesystematiek). Er is een onderscheid tussen de lichte zorg voor leerlingen met bijvoorbeeld leerproblemen en zware zorg voor leerlingen met een beperking.

Lichte zorg

Op dit moment werken alle basisscholen en speciale scholen voor basisonderwijs samen in 234 samenwerkingsverbanden weer samen naar school (wsns) om de lichte zorg voor de leerlingen in het samenwerkingsverband te regelen. Voor alle scholen is dit een wettelijke verplichting. Doel van de wsns-verbanden is een samenhangend geheel van zorgvoorzieningen binnen en tussen basisscholen en in samenwerking met speciale scholen voor basisonderwijs te realiseren en wel zodanig dat zoveel mogelijk leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken.

Ook de scholen voor voortgezet onderwijs werken samen in 84 samenwerkingsverbanden vo om de lichte zorg te regelen. In deze vo-verbanden moet ten minste 1 school voor praktijkonderwijs deelnemen en moeten 3 scholen voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs of voor voorbereidend beroepsonderwijs deelnemen waarvan in ieder geval 1 school voor middelbaar algemeen voortgezet onderwijs en 1 school voor voorbereidend beroepsonderwijs. Op dit moment kennen de scholen voor havo en vwo geen verplichte aansluiting bij een samenwerkingsverband vo, maar in de praktijk zijn vrijwel alle scholen wel aangesloten. Doel van de samenwerkingsverbanden vo is zo veel mogelijk leerlingen voor wie vaststaat dat een orthopedagogische en orthodidactische benadering is geboden, deel te laten nemen aan het onderwijs in een van de leerwegen van het vmbo. Deze leerlingen kunnen aangewezen zijn op leerwegondersteuning dan wel toelaatbaar worden geacht voor het praktijkonderwijs. De regionale verwijzingscommissie toetst dit eenmalig aan de hand van landelijke vastgestelde criteria. De samenwerkingsverbanden kunnen ook een beroep doen op een bovenschools regionaal budget. Dit budget is bestemd voor niet geïndiceerde leerlingen die toch extra zorg behoeven.

Zware zorg

De scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs werken, met uitzondering van cluster 1, samen in 34 regionale expertisecentra die per cluster van onderwijssoorten zijn ingericht om de zwaardere zorg te realiseren:

- cluster 1. leerlingen met een visuele beperking;
- cluster 2. leerlingen met een auditieve beperking en leerlingen met ernstige spraak/taalmoeilijkheden;
- cluster 3. leerlingen met een lichamelijke en/of verstandelijke beperking en langdurig zieken;
- cluster 4. leerlingen met een psychiatrische en/of gedragsstoornis.

Er zijn in totaal 4 instellingen voor cluster 1, 51 scholen voor cluster 2, 165 voor cluster 3 en 104 cluster 4 scholen.

Leerlingen worden door een commissie voor de indicatiestelling, die volgens landelijk vastgestelde indicatiecriteria toetst, getoetst of zij toelaatbaar zijn tot het speciaal onderwijs of met een rugzak aan het regulier onderwijs kunnen deelnemen.

Het middelbaar beroepsonderwijs kent vanwege de schaalgrootte van de instellingen geen systeem van samenwerkingsverbanden. De instellingen krijgen

rechtstreeks middelen voor lichte zorg. Daarnaast kent het middelbaar beroepsonderwijs ook leerlinggebonden financiering voor leerlingen met een zwaardere problematiek.

1.2 Knelpunten in het huidige systeem

De problemen die met het systeem gepaard gaan, worden hieronder op een rij gezet.

1. Het systeem nodigt uit tot het zoveel mogelijk labelen van kinderen

Een belangrijke oorzaak en achtergrond van de stijging van de uitgaven voor het speciaal onderwijs is de manier waarop de toegang, ofwel de indicatiestelling, nu is geregeld. Steeds meer kinderen wordt een label opgeplakt dat aangeeft welke stoornis het kind heeft, zoals bijvoorbeeld autisme of ADHD. Op grond hiervan worden deze kinderen doorverwezen naar het speciaal onderwijs (of met een rugzak in het regulier onderwijs) en apart gezet van de reguliere stroom. Ondanks de sterke groei van het speciaal onderwijs zijn er ook nog steeds wachtlijsten voor het speciaal onderwijs. Uit de jaarlijkse peilingen van de inspectie van het onderwijs blijkt dat sinds 2003 het aantal leerlingen dat op een wachtlijst voor het speciaal onderwijs staat nog steeds hoog is¹.

Op een onderzoeklijst staan leerplichtige leerlingen die in procedure zijn voor een indicatie voor het (v)so/lgf. Op een aanmeldlijst staan leerplichtige geïndiceerde leerlingen die zijn aangemeld voor het (v)so. Dit zijn dus leerlingen die toelaatbaar zijn verklaard voor het (v)so en zijn aangemeld bij een school voor (v)so maar voor wie de toelating nog niet heeft plaatsgevonden.

Tabel 1: wachtlijsten (v)so 2003 t/m 2008

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Aantal leerlingen op aanmeld- en onderzoeklijsten	3388	3294	5104	4344	4884	4947
Aantal leerlingen op plaatsingslijsten	833	604	827	1302	976	919

¹ Wachtlijsten (voortgezet) speciaal onderwijs, clusters 1, 2, 3 en 4, onderzoeken van de inspectie van het onderwijs op de peildatum 16 januari in de jaren 2003 t/m 2008 (www.onderwijsinspectie.nl).

Tabel 2: Aantal leerlingen in het regulier onderwijs, sbao en (v)so

Primair onderwijs							
Aantal leerlingen (x 1.000)	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Regulier basisonderwijs	1547,3	1548,5	1549,1	1548,4	1551,8	1553,0	1548,0
Speciaal basisonderwijs	51,4	50,1	48,3	46,3	44,9	44,1	43,3
Speciaal onderwijs	34,0	34,4	35,4	36,1	36,4	34,5	34,4
Voortgezet onderwijs							
Regulier voortgezet onderwijs	808,8	813,6	813,6	815,2	812,3	807,3	810,0
Lwoo en pro	116,2	120,9	126,0	127,5	129,0	127,0	125,4
Voortgezet speciaal onderwijs	21,3	22,7	24,8	27,1	28,2	32,4	34,1

Bron: Kerncijfers, OCW

Het aantal leerlingen dat deelneemt aan het speciaal onderwijs is sinds 2003 toegenomen: van 54.000 naar 68.000 leerlingen.

Ook is sinds de invoering van leerlinggebonden financiering, het aantal 'rugzakkers' sterk gestegen: van 11.000 naar 39.000 leerlingen.

De stijging van het aantal leerlingen dat is geïndiceerd voor het (voortgezet) speciaal onderwijs heeft geleid tot een grote druk op de voorzieningen in het speciaal onderwijs en tot een flinke stijging van de kosten voor deze doelgroep. De kosten voor de rijksoverheid zijn met € 0,5 miljard toegenomen en het is niet duidelijk waar de middelen aan zijn besteed. Uit onderzoeken van bureau Infinite Financieel BV² en het CPB³ is gebleken dat niet te achterhalen is waaraan de rugzakmiddelen worden besteed.

Deze onhelderheid over de inzet van de middelen is voor de langere termijn niet houdbaar, zeker niet wanneer de middelen blijven stijgen. De Inspectie van het Onderwijs en de Algemene Rekenkamer hebben ook aangegeven dat er te weinig zicht is op de inzet van de zorgmiddelen in het onderwijs en de daarmee beoogde/bereikte effecten⁴.

2. De keuzevrijheid van ouders is beperkt en kinderen vallen tussen wal en schip

In het huidige systeem krijgen kinderen een indicatie voor lichte of zware zorg, maar daarmee is het kind nog niet op een school geplaatst. Ouders moeten zelf naar een plek zoeken en worden vaak van het kastje naar de muur gestuurd omdat scholen de toelating weigeren.

² Onderzoek Infinite, 2009, Zicht op zorggelden.

³ CPB, 2009, Zorg om zorgleerlingen.

⁴ Onderwijsverslag 2008-2009. Zorgleerlingen in het primair en voortgezet onderwijs; terugblik 2010, Algemene Rekenkamer.

Uit onderzoek van Ingrado, de branchevereniging voor leerplichtambtenaren, blijkt dat jaarlijks circa 2500 leerplichtige kinderen tenminste 4 weken thuiszitten en weer een plek in het onderwijs moeten vinden⁵. Een steeds groeiend aantal leerlingen maakt gebruik van Herstart, de voorziening waar leerlingen die thuiszitten tijdelijk onderwijs kunnen volgen waarna een plek in het onderwijs wordt gezocht⁶. Ook onderwijsconsulenten die bemiddelen bij leerlingen die nog geen plek hebben gevonden in het speciaal onderwijs, hebben ieder jaar met meer leerlingen te maken⁷.

3. Er is veel bureaucratie in het systeem

Om dat de systemen van lichte zorg en zware zorg zijn gescheiden, moeten ouders verschillende procedures doorlopen wanneer hun kind eerst lichte zorg krijgt en daarna een zwaardere vorm van zorg ontvangt. Bovendien moeten ouders ingewikkelde formulieren invullen voor een indicatie voor het (voortgezet) speciaal onderwijs en voor een leerlinggebonden budget en daarna moeten ze lang wachten totdat de indicatiestellingsprocedure is afgerond. Bij deze indicatiestelling zijn vaak diverse betrokkenen: de indicatiecommissie, een intern begeleider van de reguliere school, de zorgcoördinator of zondig een zorg- en adviesteam. Dat is een behoorlijke bureaucratie en zorgt voor veel administratieve lasten voor ouders, maar ook voor scholen, leerkrachten en hulpverleners. Nadat ouders een indicatie hebben verkregen, moeten ze nu vaak lang zoeken naar een school waar hun kind wordt toegelaten.

4. De ondersteuning op school is onvoldoende afgestemd op het brede (jeugd)zorgdomein

De systemen van de zorg in het onderwijs en het bredere (jeugd)zorgdomein zijn maar weinig op elkaar afgestemd. Leerkrachten, zorgcoördinatoren en hulpverleners in de zorg werken vaak al wel goed samen, maar de systemen zijn naast elkaar georganiseerd. Oplossingen zijn te veel gezocht in aparte kokers: die van het onderwijs of die van de zorg. Hierdoor is bijvoorbeeld de situatie ontstaan dat kinderen naar een school voor cluster 4 (zmok) gaan, zonder dat er hulp of ondersteuning beschikbaar is voor de ouders.

5. De kwaliteit van het onderwijs en de toerusting van leerkrachten is onvoldoende

De kwaliteit van het speciaal onderwijs is (te) vaak onvoldoende. Bijna 30% van de scholen voor speciaal onderwijs staat onder verscherpt toezicht van de inspectie⁸. De kwaliteit is onder druk komen te staan door de snelle groei die het speciaal onderwijs heeft doorgemaakt. Vooral in het regulier onderwijs voelen leerkrachten zich onvoldoende toegerust in het omgaan met leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte. Uit inspectierapportages blijkt dat het de helft van de

⁵ Thuiszittersonderzoek Ingrado 2007-2008 en 2008-2009.

⁶ Rapportages Herstart I, II, III en IV, WEC-raad.

⁷ Rapportage Onderwijsconsulenten 2008-2009.

⁸ Onderwijsverslag 2008-2009, Inspectie van het onderwijs.

leerkrachten in het regulier onderwijs niet lukt om het onderwijs af te stemmen op verschillen tussen leerlingen.

1.3 Uitgangspunten en doelen van een wettelijk kader passend onderwijs

Dit alles maakt dat de inzet van de middelen voor deze groep leerlingen niet efficiënt en effectief is. Het huidige wettelijke systeem zoals dat in 2003 is vormgegeven, is niet meer houdbaar. In het verleden is het stelsel een aantal keren aangepast: de landelijke indicatiestelling is aangescherpt en de prijs per leerling is verlaagd. Beide oplossingen hebben niet geleid tot een betere budgettaire beheersbaarheid van de overheidsuitgaven, tot een verbetering van de onderwijskwaliteit of tot minder thuiszitters. Daarom is sinds de brede heroverweging van de zorgstructuren in het onderwijs in 2005, mede in overleg met onderwijsorganisaties, aan een nieuw wettelijk systeem gewerkt.

1. Budgettair beheersbaar en transparantie

Het financiële systeem dat bij het nieuwe wettelijke kader hoort, moet transparant en beheersbaar zijn. Duidelijk moet zijn waaraan de beschikbare zorgmiddelen worden besteed. Ook mag van een afwenteling van het stelsel van de lichte zorg op het stelsel van de zware zorg geen sprake meer zijn.

2. Geen thuiszitters

Het is een onwenselijke situatie wanneer leerlingen gedurende een periode geen onderwijs volgen. In de afgelopen jaren is ingezet op het terugdringen van deze thuiszitterproblematiek. Er is een snellere melding van scholen bij verzuim geregeld, er is een registratie van het aantal thuiszitters door de leerplichtambtenaren ingevoerd en er is een betere samenwerking gestimuleerd tussen betrokken partners zoals de scholen, de gemeente en de zorg om thuiszitters weer terug te begeleiden naar het onderwijs. Toch is hiermee op langere termijn onvoldoende geborgd dat er geen kinderen meer zullen thuiszitten. Eén van de belangrijkste doelen van een nieuw wettelijk systeem is dat wordt geborgd dat alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het onderwijs passend onderwijs krijgen.

3. Minder bureaucratie

In het nieuwe systeem moet zo weinig mogelijk bureaucratie zitten: dat betekent geen lange indicatieprocedures, geen wachtlijsten, geen gescheiden circuits van lichte en zware zorg waarvoor ouders meerdere indicatieprocedures moeten doorlopen en zo min mogelijk administratieve lasten voor de bevoegde gezagsorganen van scholen.

4. Afstemming met andere sectoren

De inzet van ondersteuning in het onderwijs moet beter worden afgestemd op de inzet vanuit andere sectoren in het jeugddomein, zoals de jeugdzorg, de wmo-zorg en de arbeidsmarkt. Meer integraliteit van de zorg voor het kind en het gezin is

nodig. Zowel de voorzieningen moeten op elkaar aansluiten, maar ook de zorg die het individu in de verschillende sectoren ontvangt, moet op elkaar zijn afgestemd.

5. Handelingsbekwame leerkrachten

Als laatste uitgangspunt van het nieuwe systeem passend onderwijs geldt dat goed onderwijs en goede zorg in de klas valt of staat met de leraar. De leraar staat er niet alleen voor: hij doet dit samen met het team, de school en het samenwerkingsverband.

Parallel aan deze wet wordt geïnvesteerd in de scholing van leerkrachten op het gebied van onderwijszorg en zorgleerlingen, zowel in de opleidingen als wanneer de leerkracht al werkzaam is in het onderwijs. Leerkrachten moeten worden voorbereid op de invoering van passend onderwijs in de klas, in de school(organisatie) en in de bredere context van de school. Daarom moet bij het opstellen van het onderwijszorgbeleid van de school ook aan de deskundigheidsbevordering van leerkrachten aandacht worden besteed.

De inspraak van leerkrachten bij het beleid van de school en het samenwerkingsverband ten aanzien van leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, moet worden geborgd.

2. Decentralisatie van leerlingenzorg en samenwerking

Al langer geven de schoolbesturen aan behoefte te hebben aan meer ruimte om de ondersteuning in het onderwijs te organiseren die past bij de situatie van de school en de regio waarin de school staat. Met meer ruimte kunnen middelen voor extra ondersteuning efficiënter worden ingezet en kan de ondersteuning beter worden toegesneden op de situatie van de leerling, van de school en de regio waarin de school staat. Daarom worden met dit wetsvoorstel maatregelen genomen waarmee de toewijzing en de uitvoering van de extra ondersteuning in het onderwijs worden gedecentraliseerd naar de bevoegde gezagsorganen in de samenwerkingsverbanden. De landelijke indicatiesystematiek van de toewijzing voor lichte ((s)bao) of zware zorg ((v)so en lgf) in het onderwijs wordt afgeschaft en er wordt een zorgplicht bij de bevoegde gezagsorganen neergelegd als het gaat om leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Ook krijgen de samenwerkingsverbanden in het primair en voortgezet onderwijs taken op het gebied van de toewijzing en de uitvoering van de extra ondersteuning. De systematiek voor de indicatiestelling lwoo/pro blijft vooralsnog ongewijzigd, in afwachting van uitkomsten van het overleg met de VO-raad.

In dit hoofdstuk worden de voorgestelde wettelijke maatregelen genoemd en beschreven die van toepassing zijn op het basisonderwijs, het voortgezet onderwijs en het (voortgezet) speciaal onderwijs.

2.1 Invoering van een zorgplicht

De invoering van de zorgplicht brengt met zich mee dat het proces van het aanmelden van ouders van hun kind bij een school tot het vinden van een passende plek door de school op onderdelen wordt gewijzigd. In deze paragraaf wordt

beschreven hoe de invulling van de decentralisatie plaatsvindt en hoe het proces van aanmelden tot plaatsing er uit ziet.

Zorgplicht

Er wordt een zorgplicht voor bevoegde gezagsorganen ingevoerd. Deze zorgplicht zal van toepassing zijn op leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het onderwijs en die niet zonder meer het onderwijs kunnen doorlopen. In het primair onderwijs gaat het om leerlingen die in de huidige situatie onderwijs volgen op een speciale school voor basisonderwijs, op een basisschool met een rugzak of op een school voor basisonderwijs met ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband weer samen naar school. In het voortgezet onderwijs gaat het om leerlingen die nu onderwijs volgen op een school voor (v)so of met een rugzak in het regulier voortgezet onderwijs onderwijs, op een school voor voortgezet onderwijs met ondersteuning vanuit het samenwerkingsverband vo, leerlingen die met leerwegondersteuning één van de leerwegen van het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs volgen en tot slot leerlingen die praktijkonderwijs volgen. Dit betekent dat hieronder niet worden verstaan leerlingen die bijvoorbeeld alleen een taalachterstand hebben en extra ondersteuning nodig hebben om die achterstand in te lopen. De ruimte voor scholen voor voortgezet onderwijs om een beleid te voeren met betrekking tot de beoordeling van de geschiktheid van leerlingen (vgl. artikel 4 Inrichtingsbesluit W.V.O.) verandert niet. Dit betekent dat de zorgplicht niet geldt wanneer de leerling niet in staat kan worden geacht het onderwijs van de school waarvoor toelating wordt verzocht te volgen.

Aanmelding

Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat ouders hun kind schriftelijk aanmelden. De zorgplicht geldt voor de school van aanmelding. Ouders melden hun kind aan bij de school van hun voorkeur. Dit betekent niet dat de leerling altijd op deze school wordt toegelaten. Net als nu kunnen ouders hun kind bij meerdere scholen tegelijk aanmelden. Ook kunnen ouders hun kind direct aanmelden bij het speciaal onderwijs. Een schriftelijke aanmelding betekent in de dagelijkse praktijk dat ouders een inschrijfformulier van de school waar zij zich aanmelden, invullen en ondertekenen. Scholen kunnen ouders ook vragen de aanmelding via een centraal aanmeldpunt te doen, waar zij aangeven naar welke school de voorkeur uitgaat. Een voorbeeld waar centrale aanmelding plaatsvindt is Nijmegen. De Nijmeegse schoolbesturen hebben gezamenlijk afgesproken dat een aanmelding voor het basisonderwijs in Nijmegen uitsluitend loopt via de website Schoolwijzer Nijmegen. Schoolwijzer Nijmegen brengt adviezen uit aan de Nijmeegse basisscholen over de te plaatsen kinderen. De schoolbesturen hebben bepaald dat die adviezen bindend zijn. Door op deze manier de aanmelding te regelen, kan in een gemeente of in een samenwerkingsverband worden gezien wanneer ouders zich bij meerdere scholen hebben aangemeld. Dit wordt echter niet wettelijk vastgelegd. Het blijft een keuzemogelijkheid voor bevoegde gezagsorganen de aanmelding op deze manier in te richten.

Onderzoek door het bevoegd gezag

Na de aanmelding onderzoekt het bevoegd gezag van de school of er extra ondersteuning nodig is. Dit gebeurt op basis van informatie van de ouders. Bij de aanmelding kunnen ouders aangeven te vermoeden dat hun kind extra ondersteuning nodig heeft.

Bij de eerste aanmelding in het primair onderwijs is die informatie, eventueel aangevuld met informatie van een kinderdagverblijf of peuterspeelzaal de belangrijkste basis voor scholen om vast te stellen of een kind extra ondersteuning nodig heeft. Wanneer het gaat om verhuizing van leerlingen die al onderwijs volgen, is de informatie van de vorige school, neergelegd in het onderwijskundig rapport een belangrijke bron van informatie voor het vaststellen of een leerling extra ondersteuning nodig heeft. De vaststelling dat extra ondersteuning nodig is kan ook op initiatief van de school plaatsvinden, bijvoorbeeld op basis van informatie van de vorige school.

Voor het voortgezet onderwijs geldt dat de informatie uit het onderwijskundig rapport, dat door de basisschool wordt opgesteld, de basis vormt voor het vaststellen van een passend onderwijsaanbod in het voortgezet onderwijs.

Toelating

Bij de beslissing over toelating van een leerling betreft het bevoegd gezag de ondersteuningsbehoefte van de leerling, zoals die na de aanmelding is vastgesteld, en de mogelijkheden van de school om in de ondersteuningsbehoefte te voorzien. De expertise van de school en de afspraken die met andere bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband zijn gemaakt over de opvang van leerlingen met een ondersteuningsbehoefte, spelen hierbij een rol.

Naast de mogelijkheden van de school in relatie tot de ondersteuningsbehoefte van de leerling, kunnen andere factoren aan de orde zijn bij de vraag of een leerling kan worden toegelaten tot de school. Voor zover het betreft het bijzonder onderwijs, kan het bevoegd gezag op grond van de vrijheid van richting bij de toelating van leerlingen denominatieve aspecten laten meewegen. Dit verandert niet met de zorgplicht. De zorgplicht is dan ook geen acceptatieplicht voor de school waarbij de leerling is aangemeld. Wel brengt de zorgplicht met zich mee dat, wanneer een leerling niet kan worden toegelaten tot de school van aanmelding, de leerling een plaats op een andere school dient te worden aanboden, waarbij rekening moet worden gehouden met de ondersteuningsbehoefte van de leerling. De andere school kan een reguliere school zijn maar ook een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs. Hierover wordt eerst overleg gevoerd met de ouders. Wanneer de ouders de aangeboden plaats accepteren, volgt inschrijving bij de school.

Ontwikkelingsperspectief

Nadat de leerling is toegelaten tot en ingeschreven bij de school, wordt voor de leerling die op een of meerdere punten een afwijkend onderwijsprogramma volgt, een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Hierin wordt de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft, beschreven. Voor de leerlingen die wel met extra ondersteuning het reguliere onderwijsprogramma kunnen volgen, hoeft er dus geen

ontwikkelingsperspectief te worden opgesteld. Het ontwikkelingsperspectief komt in de plaats van het handelingsplan. In de praktijk is het ontwikkelingsperspectief al geïntroduceerd in het speciaal (basis)onderwijs. Met de invoering van passend onderwijs wordt het ook in het reguliere onderwijs geïntroduceerd.

Het ontwikkelingsperspectief wordt na overleg met de ouders vastgesteld.

Vervolgens vindt met de ouders periodiek overleg plaats over de vorderingen en de begeleiding. Indien voor het kind of het gezin ook opvoed- en opgroeihulp vanuit het gemeentelijke domein nodig is, kan dit ook worden opgenomen in het ontwikkelingsperspectief.

Onderwijszorgprofiel

Een beschrijving van de voorzieningen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, wordt opgenomen in het schoolplan. Dit is wettelijk vastgelegd. Een vertaling daarvan wordt in de schoolgids geplaatst zodat ouders, leerlingen en andere partijen inzicht hebben in de mogelijkheden voor extra ondersteuning op de school.

In het kader van passend onderwijs, wordt deze beschrijving ook wel het onderwijszorgprofiel van de school genoemd. In het profiel formuleert de school zowel de zorg die zij zelf kan bieden als de gespecialiseerde zorg die zij met hulp van het samenwerkingsverband kan verzorgen. De invulling hiervan hangt af van de expertise van de school en de afspraken die binnen het samenwerkingsverband zijn gemaakt.

Verwijdering

Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat een leerling met extra ondersteuningsbehoefte niet kan worden verwijderd voordat er een andere school bereid is gevonden om de leerling op te nemen. Voor leerlingen die al onderwijs volgen op een school maar bij wie de vraag naar extra ondersteuning is gerezen, de zogenaamde 'zittende leerlingen', geldt dat de school eerst zelf probeert om de gevraagde ondersteuning te bieden. Wanneer het bevoegd gezag de ondersteuning niet zelf kan bieden, moet zij voor een plek op een andere school zorgen. Het bevoegd gezag moet over een dergelijke beslissing overleg voeren met de ouders van de leerling.

Rechtsbescherming

De huidige wetgeving biedt een goede basis voor de beslechting van geschillen tussen individuele ouders en de school. Indien een leerling niet wordt toegelaten tot de school en ouders het hier niet mee eens zijn, kunnen zij bezwaar aantekenen bij de school. Geregeld is dat het bevoegd gezag binnen 4 weken een besluit neemt over het bezwaar. Alvorens te beslissen gaat het bevoegd gezag in gesprek met de ouders.

Daarna kunnen ouders in beroep gaan bij de bestuursrechter als het gaat om het openbaar onderwijs of de burgerlijke rechter als het gaat om het bijzonder onderwijs.

Ook kunnen ouders bij een geschil met de school, wanneer zij denken dat er sprake is van discriminatie op grond van een handicap of chronische ziekte een oordeel vragen van de Commissie Gelijke Behandeling.

Tot slot kunnen ouders indien zij ontevreden zijn over de uitvoering van het onderwijs, terecht bij de klachtencommissie van de school.

2.2 Samenwerkingsverbanden passend onderwijs

Met de invoering van passend onderwijs worden de huidige samenwerkingsverbanden in het basisonderwijs en in het voortgezet onderwijs omgezet naar samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Reden hiervoor is dat bevoegde gezagsorganen moeten samenwerken om de zorgplicht waar te kunnen maken.

Doelen van het samenwerkingsverband

De doelstellingen van de samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs en in het voortgezet onderwijs worden in het nieuwe wettelijk kader dezelfde. Dit zijn:

1. alle leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben, krijgen passend onderwijs;
2. er is een samenhangend geheel van zorgvoorzieningen binnen en tussen de scholen;
3. zoveel mogelijk leerlingen maken een ononderbroken ontwikkelingsproces door.

Samenstelling van het samenwerkingsverband

Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat scholen voor primair onderwijs, net als nu, gaan samenwerken in samenwerkingsverbanden, maar de omvang zal groter zijn dan nu het geval is. De scholen voor voortgezet onderwijs gaan, ook net als nu, samenwerken in samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs.

Doel is dat er een sluitend geheel van samenwerkingsverbanden wordt gevormd zodat er geen leerlingen tussen wal en schip vallen. Geregeld wordt dat alle scholen zijn aangesloten, dus ook de scholen voor havo en vwo bij de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs. Maar ook wordt geregeld dat de scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs deelnemen aan deze samenwerkingsverbanden.

De scholen die nu het onderwijs verzorgen aan leerlingen met een lichamelijke en verstandelijke handicap (cluster 3) en de scholen die nu het onderwijs verzorgen aan leerlingen met gedragsproblemen en psychiatrische stoornissen (cluster 4) zullen daarom deel uit gaan maken van de samenwerkingsverbanden.

De scholen voor speciaal onderwijs (so) gaan samenwerken met de scholen voor primair onderwijs in de samenwerkingsverbanden primair onderwijs en de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) gaan samenwerken met de scholen voor voortgezet onderwijs in de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs.

De scholen die zowel so als vso aanbieden, de zogeheten sovso-scholen, sluiten voor het so-deel aan bij de samenwerkingsverbanden primair onderwijs en voor het vso-deel bij de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs.

De nieuwe samenwerkingsverbanden krijgen een zo licht mogelijke organisatiestructuur: de afzonderlijke scholen (bevoegde gezagsorganen) blijven verantwoordelijk voor het verzorgen van het onderwijs.

Grenzen van het samenwerkingsverband

De grenzen van de samenwerkingsverbanden worden landelijk geografisch vastgesteld op basis van gemeentegrenzen. Argumenten daarvoor zijn:

1. de herkomst van een thuiszittende leerplichtige leerling is duidelijk.
2. gemeenten hebben één partij in de regio (wel afzonderlijk voor het primair onderwijs en voor het voortgezet onderwijs) waarmee de afstemming tussen onderwijs, de (jeugd)zorg en andere taken van de gemeenten kan worden geregeld.
3. er kan een eenvoudig en uitvoerbaar bekostigingsmodel voor de samenwerkingsverbanden worden ingericht.
4. het voorkomt discussies tussen schoolbesturen over de samenstelling van de samenwerkingsverbanden, waardoor de uitvoering van passend onderwijs beter verloopt.

Bij algemene maatregel van bestuur worden de gebieden van de samenwerkingsverbanden aangewezen. Voor de vaststelling van de grenzen wordt uitgegaan van de huidige samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs. Deze zijn al redelijk regionaal afgebakend en vormen met ruim 80 samenwerkingsverbanden een goede schaalgrootte om passend onderwijs vorm te geven.

De samenwerkingsverbanden zullen zoveel mogelijk zodanig worden ingedeeld dat deze ook aansluiten bij de regio's die worden gekozen voor samenwerking op het terrein van jeugdzorg en 'werken naar vermogen'.

Vanwege de nieuwe schaal van de samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs is het mogelijk om binnen het samenwerkingsverband rekening te houden met bestaande samenwerkingsverbanden, waaronder ook de bestaande samenwerkingsverbanden naar richting.

In het voortgezet onderwijs bestaat op dit moment één landelijk reformatorisch samenwerkingsverband. Dit samenwerkingsverband is samen met de scholen van reformatische samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs een landelijk experiment passend onderwijs gestart. Nagegaan zal worden of voor de continuering van dit landelijke reformatische samenwerkingsverband passend onderwijs een wettelijke basis kan worden gelegd.

Taken samenwerkingsverband

De bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband maken afspraken over de wijze waarop voor alle leerlingen zo goed mogelijk passend onderwijs kan worden gerealiseerd. De afspraken moeten worden vastgelegd in het zorgplan. Het zorgplan wordt eens in de vier jaar opgesteld met de mogelijkheid om het tussentijds te wijzigen. De begroting en financiële verantwoording moet wel jaarlijks worden opgesteld. In het nieuwe wettelijk kader dient het zorgplan zowel in het primair als in het voortgezet onderwijs dezelfde punten te omvatten.

De inhoud van het zorgplan ziet er als volgt uit:

1. De wijze waarop een samenhangend geheel van zorgvoorzieningen binnen en tussen de scholen wordt georganiseerd met als doel voor elke leerling zoveel mogelijk passend onderwijs te realiseren;
2. De afspraken (procedure en criteria) die de bevoegde gezagsorganen hebben gemaakt over de verdeling, besteding en toewijzing van de zorgmiddelen en de zorgvoorzieningen aan de scholen;
3. De procedure en het beleid voor de plaatsing van leerlingen op de speciale scholen voor basisonderwijs en scholen voor speciaal onderwijs en voor voortgezet speciaal onderwijs;
4. De beoogde en bereikte kwalitatieve en kwantitatieve resultaten van het onderwijs aan leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben;
5. De manier waarop ouders worden geïnformeerd over de wijze waarop de zorg voor leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte in het samenwerkingsverband is ingericht;

Aan het zorgplan zijn twee procedurele voorwaarden gesteld, namelijk:

1. Over een concept van het zorgplan wordt overleg gevoerd met de gemeenten en met de medezeggenschapsraden van de deelnemende scholen;
2. Voor 15 mei voorafgaand aan het eerste schooljaar waarop het zorgplan betrekking heeft, wordt het plan toegezonden aan de inspectie.

In het wettelijk kader wordt geregeld dat binnen een samenwerkingsverband de bevoegde gezagsorganen afspraken moeten maken over de extra ondersteuning en de plaatsing van leerlingen in speciale voorzieningen. De toelaatbaarheid tot het (v)so wordt besloten in het samenwerkingsverband.

Indien een leerling rechtstreeks wordt aangemeld bij een school voor (v)so, wordt op basis van de postcode van de woonplaats van de leerling bepaald welk samenwerkingsverband voor de leerling moet betalen. Er is sprake van rechtstreekse aanmelding als het gaat om de eerste aanmelding van een leerling op 4 jarige leeftijd, dan wel bij verhuizing van de leerling. Er is dan geen sprake van een verwijzende reguliere school. Aan dat samenwerkingsverband (bepaald op basis van woonplaats van de leerling) wordt vervolgens instemming gevraagd om de leerling al dan niet toe te laten tot de (v)so-school.

In de overgang naar passend onderwijs geldt dat van leerlingen die nu al op een (v)so-school zitten op basis van de postcode van de woonplaats toegerekend worden aan een samenwerkingsverband. Het is namelijk niet bekend welke school hen in het verleden heeft verwezen.

Daarnaast stromen er nu nog veel leerlingen direct door van het so naar het vso. Om te voorkomen dat samenwerkingsverbanden vo moeten betalen voor een groep leerlingen die zij nooit hebben 'gezien', zal deze directe doorstroom niet langer mogelijk zijn: toelating tot het vso is pas mogelijk na instemming van het

samenwerkingsverband vo, waar de so-school geografisch is ingedeeld. Omdat de meeste leerlingen zich waarschijnlijk niet eerst aanmelden bij een reguliere vo-school, maar zich direct aanmelden bij het vso, bepaalt ook hier de postcode van de woonplaats van deze so-leerlingen welk samenwerkingsverband vo uiteindelijk moet betalen. Mocht de leerling wel rechtstreek worden aangemeld bij een reguliere vo school: dan moet deze school een passend aanbod doen. Indien de leerling door het samenwerkingsverband toelaatbaar is verklaard voor het vso en de leerling krijgt een aanbod op een school voor vso is, dan betaalt het samenwerkingsverband van de school die dit aanbod heeft gedaan.

De verdeling van de middelen van het samenwerkingsverband kan op verschillende manieren plaatsvinden. De bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband kunnen er bijvoorbeeld voor kiezen aan de scholen middelen ter beschikking te stellen voor specifieke voorzieningen, bijvoorbeeld de inrichting van een speciale klas in de reguliere school. Maar men kan er ook voor kiezen de middelen te verdelen op basis van een vorm van indicatiestelling van leerlingen en op basis daarvan de middelen 'mee te geven aan de leerling'. In dit wetsvoorstel wordt de wijze waarop de middelen worden verdeeld overgelaten aan de bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband.

De verplichte inrichting van een permanente commissie leerlingenzorg (pcl) in de samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs vervalt. Een samenwerkingsverband houdt wel de mogelijkheid om de huidige pcl de vaststelling van de extra ondersteuning uit te laten voeren. Het voordeel is dat de pcl al veel ervaring heeft met het indiceren en verwijzen.

Een andere mogelijkheid is een (bovenschools) zorgadviesteam (zat) de taak van vaststelling van extra ondersteuning te laten uitvoeren. Het voordeel van het zat is dat er geïntegreerde ondersteuning kan worden afgesproken met bijvoorbeeld jeugdzorg.

Daarnaast kan er voor worden gekozen geen commissie in te stellen, maar binnen het samenwerkingsverband een zorgmakelaar de opdracht te geven de vaststelling van ondersteuning te laten uitvoeren. Een zorgmakelaar legt de verbinding tussen de vraag van de leerling en de beschikbare voorzieningen in het samenwerkingsverband.

De vorm van toewijzing wordt niet in de wet voorgeschreven; het samenwerkingsverband kan zelf kiezen voor een vorm.

De inspectie zal toezicht houden op de uitvoering van de taken door het samenwerkingsverband (verticale verantwoording). Op de verantwoording van het samenwerkingsverband aan de omgeving, bijvoorbeeld aan ouders en aan andere scholen (horizontale verantwoording). Dat betekent dat de gemaakte afspraken over verdeling van middelen en over de plaatsing van leerlingen transparant moeten worden gemaakt in het zorgplan.

De toewijzing van leerwegondersteuning bij één van de leerwegen van het VMBO en de toewijzing van praktijkonderwijs blijft voorlopig gehandhaafd volgens de

huidige systematiek. Deze systematiek houdt in dat de bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband gezamenlijk een permanente commissie leerlingenzorg (pcl) instellen. Zij vragen advies aan deze commissie over het aanbod en de invulling van leerwegondersteunend onderwijs en over het aanbieden van dat onderwijs aan leerlingen voor wie de regionale verwijzingscommissie (rvc) heeft bepaald dat zij toelaatbaar zijn tot het praktijkonderwijs. Leerlingen die leerwegondersteuning ontvangen en leerlingen die naar het praktijkonderwijs gaan, moeten een indicatie hebben van de rvc. De reguliere school vraagt de indicatie hiervoor aan. In overleg met de VO-raad wordt een voorstel tot wijziging van het huidige systeem uitgewerkt.

Rechtsvorm van het samenwerkingsverband

De samenwerkingsverbanden passend onderwijs zullen de vorm van een privaatrechtelijke rechtspersoon hebben, die wordt opgericht door de aangesloten bevoegde gezagsorganen. De bevoegde gezagsorganen vormen gezamenlijk het bestuur van deze rechtspersoon en zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het functioneren van het samenwerkingsverband.

Reden voor de keuze van een privaatrechtelijke rechtspersoon is dat bij de invoering van passend onderwijs de samenwerkingsverbanden meer taken krijgen en zij over een groter zorgbudget beschikken. Daarbij moet een scheiding worden gerealiseerd van de middelen die het samenwerkingsverband ontvangt voor de uitvoering van haar wettelijke taken en de middelen die de afzonderlijke bevoegde gezagsorganen ontvangen voor het realiseren van onderwijs. Deze scheiding is van belang omdat het gaat om verschillende verantwoordelijkheden en daarbij behorende financiële middelen en de verantwoording daarover. Er wordt geen extra bestuurslaag ten opzichte van de huidige situatie gecreëerd om dat de samenwerkingsverbanden nu al bestaan. De afzonderlijke bevoegde gezagsorganen blijven zelf verantwoordelijk voor het onderwijs en de zorg op hun eigen scholen en de besluiten over de toelating van leerlingen.

Bij het oprichten van de privaatrechtelijke rechtspersoon worden statuten opgesteld. Dat is een voorwaarde volgens het Burgerlijk Wetboek die is verbonden aan het inrichten van een rechtspersoon. In de statuten worden voorschriften opgenomen die de basis van de samenwerking tussen de bevoegde gezagsorganen regelen. Hierin kan ook worden aangegeven hoe er met eventuele geschillen in het samenwerkingsverband wordt omgegaan. Op dit moment moeten samenwerkingsverbanden wsns een reglement opstellen. Hierin wordt geregeld op welke wijze het zorgplan wordt vastgesteld, hoe de medezeggenschap over het zorgplan plaatsvindt en op welke manier in het samenwerkingsverband beslissingen worden genomen. In het voortgezet onderwijs is het reglement niet wettelijk vastgelegd. In het nieuwe wettelijk kader verdwijnt de verplichting van het opstellen van een reglement omdat bovengenoemde zaken kunnen worden geregeld in de statuten.

Geschilbeslechting

In het nieuwe wettelijk kader worden geen nieuwe aparte voorzieningen voor geschillen tussen de bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband ingericht. In de statuten die het samenwerkingsverband opstelt, kan ook worden geregeld hoe wordt omgegaan met geschillen. De landelijke geschillencommissie samenwerkingsverbanden wsns wordt afgeschaft.

Inspraak bij het zorgplan

In het zorgplan van het samenwerkingsverband leggen de betrokken bevoegde gezagsorganen vast op welke wijze zij voor alle leerlingen zo veel mogelijk passend onderwijs kunnen realiseren. Om ook de ouders en het personeel van de desbetreffende scholen hierbij te betrekken, wordt in dit wetsvoorstel geregeld dat het samenwerkingsverband de medezeggenschapsraden van de betrokken scholen moet raadplegen voordat het zorgplan kan worden vastgesteld. Ook wordt geregeld dat er overleg met de burgemeester en wethouders van de desbetreffende gemeenten moet plaatsvinden. Op deze manier wordt de inspraak van alle betrokkenen bij het zorgplan geborgd.

2.3 De positie van het (voortgezet) speciaal onderwijs

In deze paragraaf wordt nader uitgewerkt op welk manier de scholen in het (voortgezet) speciaal onderwijs ((v)so), worden gepositioneerd in het stelsel passend onderwijs.

Allereerst wordt ingegaan op de clusters 1 en 2, daarna op de clusters 3 en 4.

Cluster 1 en 2

In dit wetsvoorstel wordt voor de instellingen in cluster 1 (onderwijs aan leerlingen met een visuele beperking) en voor de scholen in cluster 2 (onderwijs aan leerlingen met een auditieve of communicatieve beperking) geregeld dat zij niet als lid deelnemen aan de samenwerkingsverbanden. Reden hiervoor is dat er weinig instellingen voor leerlingen met een visuele beperking (cluster 1) zijn en dat de situatie voor de auditief of communicatief beperkte leerlingen (cluster 2) vergelijkbaar is. Vanuit deze situatie van kleinschaligheid is het ondoenlijk om in de samenwerkingsverbanden in het regulier onderwijs te participeren. Binnen het onderwijs in cluster 2 ook is sprake van kleinschaligheid en specialistische expertise.

Met de vertegenwoordigers van cluster 2, en de ECPO, wordt overleg gevoerd over de manier waarop cluster 2 organisatorisch het beste kan worden gepositioneerd.

De cluster 2 scholen zullen worden samengevoegd tot 'instellingen', analoog aan de instellingen in cluster 1. Er zal een landelijk dekkend systeem van instellingen, in overleg met de sector, worden ingericht.

De instellingen van cluster 1 kennen een interne organisatie voor het onderwijs met hoofd- en nevenvestigingen. De inrichting van de nevenvestigingen bij cluster-2-instellingen kan volgens dezelfde procedure plaatsvinden die nu al geldt voor

cluster 1. Vanuit cluster 1 en 2 is nadrukkelijk de behoefte geformuleerd om in aanvulling op nevenvestigingen ook te kunnen werken met speciale groepen in reguliere scholen. De leerlingen staan dan ingeschreven bij de instelling, die ook verantwoordelijk is voor het onderwijs, maar bij de uitvoering zo veel mogelijk gebruik maakt van de voorzieningen die de reguliere school biedt. Voor deze constructie komt een wettelijke basis. Zo kan een betere integratie en spreiding van het onderwijs worden gerealiseerd

De criteria om tot het onderwijs in de clusters 1 en 2 te worden toegelaten, worden niet wettelijk verankerd, maar worden opgesteld door cluster 1 en 2. Zij spreken daarbij af welke procedures worden doorlopen bij de plaatsing van leerlingen binnen de instellingen en bij de toekenning van ondersteuning en begeleiding van leerlingen binnen het reguliere onderwijs. Wanneer een reguliere school een leerling uit cluster 1 of 2 toelaat, moet de school daarbij zelf de ondersteuning door de cluster 1 of 2 instelling regelen.

Over de positie van de clusters 1 en 2 wordt nog overleg gevoerd. Dit overleg is nog niet afgerond. Na de afronding van dit overleg wordt de uitkomst daarvan vertaald in dit wetsvoorstel.

Cluster 3 en 4

De scholen in de clusters 3 en 4 (in totaal 269 scholen en nevenvestigingen) gaan deelnemen aan de samenwerkingsverbanden primair onderwijs en aan de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs. De scholen voor speciaal onderwijs (so) gaan samenwerken met de scholen voor primair onderwijs in de samenwerkingsverbanden primair onderwijs en de scholen voor voortgezet speciaal onderwijs (vso) gaan samenwerken met de scholen voor voortgezet onderwijs in de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs. De scholen die zowel speciaal als voortgezet speciaal onderwijs verzorgen, sluiten voor het speciaal onderwijs aan bij een samenwerkingsverband primair onderwijs en voor het voortgezet speciaal onderwijs bij een samenwerkingsverband voortgezet onderwijs. Een school voor (voortgezet) speciaal onderwijs kan gezien een bovenregionale functie bij meerdere samenwerkingsverbanden zijn aangesloten. Het bevoegd gezag van een school voor (v)so is voor alle scholen en nevenvestigingen die buiten de regio liggen van waar de hoofdvestiging staat, aangesloten bij het samenwerkingsverband in het primair onderwijs of bij het samenwerkingsverband in het voortgezet onderwijs. Reden hiervoor is dat de scholen in deze clusters goed genoeg regionaal gespreid zijn om deel te kunnen nemen aan de samenwerkingsverbanden. Van alle, op dit moment, geïndiceerde leerlingen hebben veruit de meeste leerlingen een indicatie voor cluster 3 of 4. Ook is het aantal scholen (en nevenvestigingen) in deze clusters het grootst.c

De aanmelding voor het (v)so verloopt via twee wegen: kinderen kunnen direct bij de school voor (v)so worden aangemeld of door een reguliere school naar het (v)so worden verwezen. In het laatste geval kan het gaan om een leerling die eerst is

aangemeld bij een reguliere school of het kan gaan om een zittende leerling in het regulier onderwijs.

Toelating van leerlingen tot het (v)so, kan alleen met instemming van het samenwerkingsverband waartoe de leerling. In het samenwerkingsverband wordt het beleid en de procedure geregeld op grond waarvan leerlingen worden geplaatst in het (v) so. Hierdoor krijgen leerlingen niet meer zoals nu een indicatie voor een bepaalde onderwijssoort in cluster 3 of in cluster 4, maar de bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband maken afspraken over plaatsing in het (v)so. Het bevoegd gezag van de (v)so-school beslist over de toelating van de leerling.

De bevoegde gezagsorganen in cluster 3 en 4 kunnen net als in de huidige situatie nevenvestigingen inrichten. Zij maken hierover afspraken binnen het samenwerkingsverband. Voorwaarde is dat de gemeente waar een nevenvestiging wordt ingericht daarmee instemt. De minister moet vervolgens toestemming geven. De termijn van het verkrijgen van toestemming door de Minister is wettelijk bepaald en bedraagt minimaal 1,5 jaar. *Nagegaan wordt hoe deze termijn kan worden ingekort.*

De huidige regionale expertisecentra (rec) worden opgeheven. De belangrijkste taken van het rec, te weten het verzorgen van de indicatiestelling voor het speciaal onderwijs of een rugzak en de coördinatie van de ambulante begeleiding komen in dit wetsvoorstel te vervallen. Ook wordt door de deelname van het (v)so aan de samenwerkingsverbanden de samenwerking, de zorg en de verantwoording beter geregeld.

Leerlingenvervoer

In dit wetsvoorstel wordt de aanspraak van vso-leerlingen op het leerlingenvervoer aangepast. Alleen leerlingen die gezien hun handicap niet in staat zijn om zelfstandig naar school te komen, komen in aanmerking voor leerlingenvervoer. Een plaatsing in het vso geeft niet langer zonder meer recht op leerlingenvervoer. Dit zal ook gelden voor het vervoer van en naar stages. Voor leerlingen in het so zal er niets worden veranderd in de aanspraak op leerlingenvervoer.

Reden voor de aanpassing is kostenbeheersing.

Als gevolg van de invoering van passend onderwijs naar verwachting het aantal vervoerbewegingen de komende jaren zal afnemen. Dit komt door een betere spreiding van voorzieningen voor leerlingen met een handicap, bijvoorbeeld door specifieke voorzieningen binnen het regulier onderwijs in te richten. Daarnaast zal door het vergroten van de zelfredzaamheid van leerlingen met een handicap binnen het vso, een groter deel van de leerlingen in het vso dan nu het geval is, in staat zijn om zelfstandig te reizen.

3. Toezicht en passend onderwijs

Het toezicht door de Inspectie van het Onderwijs zal plaatsvinden op de scholen en op de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. In dit hoofdstuk wordt beschreven wat het toezicht inhoudt.

Toezicht op de scholen

Het toezicht van de Inspectie van het onderwijs op de scholen in het kader van passend onderwijs loopt mee in het reguliere toezichtkader. Het toezicht is risico gestuurd en de uitkomsten worden voorgelegd aan het bevoegd gezag van de school. In de Wet op het onderwijstoezicht is geregeld dat scholen die ernstige tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs laten zien, deze zo snel mogelijk moeten wegwerken.

De school moet voor alle ingeschreven leerlingen kwaliteit leveren en wet- en regelgeving naleven. Om te voorkomen dat scholen alleen leerlingen aannemen van gemiddeld en bovengemiddeld niveau is het nodig dat scholen die meer zorg bieden daarvoor in positieve zin door de inspectie beoordeeld worden. Het is nodig om bij de risicobepaling en bij het oordeel over de opbrengsten van de school het gegeven 'geboden zorg' mee te nemen in de weging.

Daarnaast intensiveert de Inspectie van het Onderwijs het toezicht op verwijdering van leerlingen. Hier gaat het expliciet om het aanspreken van het bevoegd gezag op het uitvoeren van de algemene zorgplicht die aangegaan wordt met inschrijving van de leerling.

Toezicht op de samenwerkingsverbanden

Met deze wet wordt geregeld dat de Inspectie van het Onderwijs toezicht zal houden op de uitvoering van de taken van het samenwerkingsverband en de rechtmatige besteding van de middelen. Het toezicht binnen het samenwerkingsverband richt zich op de samenwerking tussen de schoolbesturen om tot zo veel mogelijk passend onderwijs voor alle leerlingen te komen. Het toezichtkader zal verder conform de Wet op het onderwijs toezicht worden uitgewerkt. Hierbij wordt een uitwerking gemaakt langs de zeven beoordelingsindicatoren die de inspectie in een risicomodel hanteert: het aantal thuiszitters, de opbrengsten en de resultaten van het onderwijs, de spreiding en doorstroom in het onderwijs, de inspectieoordelen op scholen en instellingen, signalen, de bestuurskracht en de verdeling van de zorgmiddelen en tot slot de deskundigheid op het gebied van zorg van de leraar. Het toezicht is, net zoals het toezicht op de scholen risicogestuurd; onderzoek vindt alleen plaats indien een samenwerkingsverband in negatieve zin opvalt. In die gevallen beoordeelt de Inspectie van het Onderwijs met behulp van een toezichtkader het samenwerkingsverband op zijn handelen en indien nodig start een interventietraject uiteenlopend van intensivering van het toezicht tot sanctionering door opschorten van de bekostiging.

In de Wet op het onderwijstoezicht wordt geregeld dat het toezicht op de rec's verdwijnt en dat het toezicht op het samenwerkingsverband daarvoor in de plaats komt.

4. Het middelbaar beroepsonderwijs

Ook in het middelbaar beroepsonderwijs hebben jongeren met een beperking extra ondersteuning nodig. Jaarlijks stromen vanuit het praktijkonderwijs en het (v)so een aantal jongeren door naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo), voornamelijk in de assistentopleiding. De assistentopleiding kent een drempelloze instroom. Omdat de leeromgeving binnen het mbo erg verschilt van de vorige schoolsituatie, is het noodzakelijk dat leerlingen met een beperking extra aandacht krijgen en goed worden begeleid door de instelling om de opleiding met succes te kunnen afronden. Ook jongeren met een beperking die met een diploma het voortgezet (speciaal) onderwijs verlaten, stromen door naar het mbo, maar dan meestal naar de hogere niveaus.

Zorgplicht

Mbo-instellingen zijn op grond van de *Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte* verplicht voor iedere deelnemer met een beperking doeltreffende aanpassingen te verrichten, tenzij het een onevenredige belasting vormt voor de instelling. Onder deze verplichting valt ook aanpassing van opleidingen en van de wijze van examinering aan de handicap van de deelnemer. De wettelijke inrichtingsnormen uit de WEB dienen echter wel in acht genomen te worden en de aanpassingen mogen niet leiden tot verlaging van het niveau van de opleiding en het examen. De instellingen kunnen hierover advies vragen aan de Commissie Gelijke Behandeling (CGB).

Extra ondersteuning

Voor passend onderwijs is het van belang dat de mbo-instellingen hun aanbod aan extra begeleiding en ondersteuning aan gehandicapte deelnemers formuleren en openbaar maken, zodat voor deelnemers (waaronder ook de potentiële nieuwe deelnemers) duidelijk is welke extra ondersteuning en begeleiding bij die instelling beschikbaar is. De mbo-instellingen moeten deelnemers volledig en tijdig informeren over het onderwijsprogramma, de examens en de inhoud van hun zorgaanbod.

Hoewel naar zo veel mogelijk transparantie wordt gestreefd, blijft een passende plek in het onderwijs een kwestie van maatwerk, dat in overleg met de jongere tot stand komt. Nadat de deelnemer bij de intake voor een mbo-opleiding heeft aangegeven in verband met diens beperking extra begeleiding of ondersteuning nodig te hebben, bekijkt de instelling met de deelnemer waaruit die begeleiding - binnen het geboden zorgaanbod - kan bestaan. Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat de extra begeleiding die aan een deelnemer wordt geboden, wordt vastgelegd in de onderwijsovereenkomst die door zowel de deelnemer als het bevoegd gezag wordt ondertekend.

In beginsel blijft de onderwijsovereenkomst gedurende de gehele opleiding van kracht, maar wijzigingen daarop kunnen met onderling goedvinden plaatsvinden.

Rechtsbescherming

De bestaande mogelijkheden voor rechtsbescherming van deelnemers aan het mbo bieden voldoende waarborgen. Deelnemers die niet tevreden zijn over de extra begeleiding die wordt aangeboden bij de inschrijving, of niet akkoord zijn met de afwijzing voor een opleiding, kunnen zich in eerste instantie richten tot het bevoegd gezag van de instelling. Als dat niet leidt tot een aanvaardbare oplossing, dan kunnen zij zich wenden tot de CGB voor mediation of een (juridisch) oordeel dan wel tot de burgerlijke rechter. De burgerlijke rechter betreft, indien voorhanden, het (juridisch) oordeel van de CGB in zijn uitspraak.

Deelnemers met een beperking die wel zijn ingeschreven, maar niet tevreden zijn met de uitvoering van de overeengekomen ondersteuning en begeleiding kunnen een klacht indienen bij de instelling, conform de klachtenprocedure van de instelling. Daarna kunnen zij zich eventueel wenden tot de CGB voor mediation of een (juridisch) oordeel dan wel tot de burgerlijke rechter.

5. De relatie tussen het onderwijs en de (jeugd)zorg

Elk kind en elke jongeren hebben recht op zowel passend onderwijs als een veilige, evenwichtige en stimulerende opvoeding. Een goede samenwerking tussen onderwijs en zorg draagt er aan bij om kinderen en jongeren te ondersteunen bij het opgroeien, hun ouders te ondersteunen bij het opvoeden en elk kind zo veel mogelijk passend onderwijs te bieden.

Passend onderwijs en de gemeente

Met deze wet wordt verplicht gesteld dat het samenwerkingsverband het zorgplan vaststelt nadat over een concept van het zorgplan overleg heeft plaatsgevonden met de gemeente.

Achtergrond is dat de gemeente verantwoordelijk is voor de uitvoering van de leerplicht en de RMC functie en de gemeente in de nabije toekomst verantwoordelijk wordt voor andere zaken die nauw samenhangen met passend onderwijs. Zo voert de gemeente de Wet maatschappelijke ondersteuning uit en is het kabinet voornemens om tot één naar gemeenten gedecentraliseerde regeling te komen voor de onderkant van de arbeidsmarkt, waarin de WWB, de WIJ, de Wajong en WSW opgaan. Op termijn zal het (jeugd)zorgdomein onder de aansturing van gemeenten komen te vallen. Daarom is het is logisch dat er niet alleen afstemming plaatsvindt over het zorgplan van het samenwerkingsverband, maar dat er ook overleg plaatsvindt over de plannen die de gemeente heeft voor de (jeugd-)zorg, over de manieren waarop bijvoorbeeld zorgtoewijzing plaatsvindt voor een kind en het gezin en over de aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt. Het ligt voor de hand om het overleg tussen onderwijs en gemeente via de lokale educatieve agenda te voeren.

Het bevoegd gezag van de school kan bij het opstellen van het ontwikkelingsperspectief voor een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte als dat voor die leerling nodig lijkt te zijn ook afstemmen met gemeente en/of

(jeugd-)zorg over de mogelijkheden voor opvoed- en opgroei-ondersteuning voor het kind en het gezin.

6. Financieel kader passend onderwijs

Met de invoering van passend onderwijs zal de bekostiging voor het (v)so en lgf worden gebudgetteerd en geregionaliseerd. Dit systeem vervangt de huidige (openeinde) bekostigingssystematiek voor het (voortgezet) speciaal onderwijs en de leerlinggebonden financiering. In deze paragraaf wordt uiteen gezet hoe het nieuwe financiële systeem passend onderwijs is opgebouwd.

Werking nieuwe systeem

Om de budgetsysteematiek mogelijk te maken wordt voortaan een onderscheid gemaakt tussen basiskosten (ongeveer te vergelijken met de gemiddelde kosten voor een reguliere leerling) en zorgkosten. Iedere school, ook scholen voor (v)so, krijgt dan vanuit het Rijk de basisbekostiging per ingeschreven leerling. Aanvullend daarop is een zorgbudget voor extra ondersteuning beschikbaar, dat wordt verdeeld via de samenwerkingsverbanden. De omvang van dit zorgbudget per samenwerkingsverband wordt bepaald op basis van het aantal leerlingen van het samenwerkingsverband. Ieder samenwerkingsverband krijgt dus (naar rato van het aantal leerlingen) evenveel. Het uitgangspunt is dat van een populatie leerlingen altijd een bepaald percentage extra zorg nodig heeft en dat dit percentage niet per regio verschilt.

In de samenwerkingsverbanden wordt bepaald op welke wijze het zorgbudget wordt ingezet, zodat de scholen binnen het samenwerkingsverband invulling kunnen geven aan de zorgplicht. Mogelijkheden die betaald kunnen worden uit dit budget zijn bijvoorbeeld: verwijzingen naar het (v)so, aparte klassen, extra ondersteuning in de reguliere klas of het in stand houden van een bovenschoolse voorziening, zoals een orthopedagogisch centrum.

Omdat samenwerkingsverbanden de kosten betalen van plaatsing in het (v)so is instemming van het verantwoordelijke samenwerkingsverband voorwaarde voor plaatsing op een (v)so-school. De kosten van plaatsing in het (v)so worden door de Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO) rechtstreeks toegekend aan het (v)so en in mindering gebracht op het jaarlijkse zorgbudget van het samenwerkingsverband.

Uitwerking stapsgewijs

1. Vaststellen omvang normatieve zorgbudget zware zorg
Het aantal leerlingen van een samenwerkingsverband wordt jaarlijks op 1 oktober vastgesteld. Het betreft dan voor het po het aantal leerlingen dat op de teldatum is ingeschreven op de scholen voor basisonderwijs en speciaal basisonderwijs (sbo) binnen het samenwerkingsverband⁹. Voor het vo gaat het om de ingeschreven leerlingen op het reguliere voortgezet onderwijs, waaronder de leerlingen in het lwoo/pro. Dit aantal wordt vermenigvuldigd met

⁹ Leerlingen op wec-scholen tellen niet mee. Zo wordt voorkomen dat samenwerkingsverbanden met (v)so scholen met een sterk bovenregionale functie onterecht meer middelen krijgen.

een vast zorgbedrag. Op deze manier ontstaat het normatieve zorgbudget.

2. In kaart brengen leerlingen op het (v)so
Het normatieve zorgbudget wordt niet direct volledig gestort op de rekening van het samenwerkingsverband. Nadat het normatieve budget is berekend, kijkt DUO eerst hoeveel leerlingen het samenwerkingsverband naar een (v)so-school heeft verwezen. Dit kan met behulp van de gegevens vanuit de Basisregistratie Onderwijsnummer (Bron). Leerlingen kunnen dus ook worden verwezen naar (v)so-scholen buiten het eigen samenwerkingsverband.
3. Betaling zorgkosten van de leerlingen op het speciaal onderwijs
DUO berekent de zorgkosten van de ingeschreven leerlingen in het (v)so en betaalt de zorgkosten van de leerlingen aan de desbetreffende (v)so school. Vervolgens worden deze kosten in mindering gebracht op het normatieve zorgbudget van het verantwoordelijke samenwerkingsverband. Dit gaat op basis van T-1, wat wil zeggen: de bekostiging is gebaseerd op het aantal leerlingen van het voorafgaande schooljaar. Er zal worden onderzocht hoe met eventuele groei tussen teldatum en bekostigingsdatum moet worden omgegaan.

Betaling zorgbudget samenwerkingsverband

De resterende zorgmiddelen (het normatieve zorgbudget zware zorg minus de kosten van de leerlingen die men heeft verwezen naar het (v)so) worden naar het samenwerkingsverband overgemaakt. Binnen het samenwerkingsverband kan vervolgens maatwerk plaatsvinden met betrekking tot de verdere verdeling van de middelen. Het samenwerkingsverband heeft maximale ruimte om deze resterende middelen optimaal in te zetten.

In formule:

Normatieve zorgbudget – de kosten van leerlingen in het (v)so op 1 oktober van het jaar daarvoor (T-1) = bekostiging voor 'zware zorg' van het samenwerkingsverband op 1 augustus.

Wat valt er binnen dit bekostigingssysteem?

Onder dit voorgestelde systeem vallen de onderstaande huidige onderwijssoorten voor zover zij betrekking hebben op het funderend onderwijs.

Cluster 3: lichamelijke handicap, meervoudige handicap, langdurige ziekte (somatisch), zeer moeilijk lerend

Cluster 4: langdurige ziekte (psychiatrisch), pedologische instituten, zeer moeilijk opvoedbaar

Wat valt er niet binnen dit systeem?

Deze systematiek geldt voor het funderend onderwijs. Voor het MBO geldt een andere manier om de middelen voor extra ondersteuning te verdelen. Ook de bekostiging van de volgende leerlingen valt niet binnen dit nieuwe systeem, namelijk:

a) Visueel en auditief gehandicapte leerlingen

Vanwege de schaalgrootte blijft er voor visueel en voor auditief gehandicapte leerlingen een landelijke bekostigingssystematiek.

b) Leerlingen in JJI's en GJI's

De bekostiging voor leerlingen in justitiële jeugdinrichtingen (JJI) en gesloten jeugdzorginstellingen (GJI) blijft ongewijzigd (plaatsbekostiging) en valt niet onder de nieuwe systematiek. Met de ministeries van Veiligheid en Justitie en Volksgezondheid, Welzijn en Sport zijn afspraken gemaakt over de bekostiging van deze plaatsen. Dit blijft ongewijzigd.

Lichte zorg

Er zijn ook middelen voor de structuren voor lichte zorg in zowel de huidige samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs als in de huidige samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs beschikbaar. De verdeelsystematiek voor deze middelen wijzigt met dit wetsvoorstel niet. Wel worden de middelen voor de projecten Herstart en Op de rails aan de samenwerkingsverbanden voortgezet onderwijs toegevoegd.

De samenwerkingsverbanden in het primair onderwijs hebben in de huidige situatie al de middelen voor 'weer samen naar school'. De samenwerkingsverbanden in het voortgezet onderwijs hebben momenteel de beschikking over het regionaal zorgbudget en de reboundmiddelen. Met dit wetsvoorstel verandert de wijze waarop de toewijzing van deze middelen plaatsvindt niet, alleen komen de middelen nu ter beschikking van de samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Van (scholen binnen) samenwerkingsverbanden wordt verwacht dat zij om aan de zorgplicht te voldoen optimaal gebruik maken van de beschikbare middelen voor zowel lichte als zware zorg.

Verantwoording

De nieuwe bekostigingssystematiek biedt veel ruimte voor samenwerkingsverbanden en scholen om de zorgplicht waar te maken. Het bieden van (financiële) ruimte moet wel gepaard gaan met een heldere verantwoording. Horizontale verantwoording vormt het belangrijkste verantwoordingselement in dit systeem: scholen zullen elkaar vragen hoe ze de middelen inzetten. De inefficiënte inzet van middelen door één school heeft immers gevolgen voor alle andere scholen in het samenwerkingsverband. Daarnaast moeten de samenwerkingsverbanden jaarlijks verticaal verantwoording afleggen over de inzet van de middelen en de daarmee bereikte resultaten. Daarom wordt in dit wetsvoorstel geregeld dat samenwerkingsverbanden, naast een zorgplan, ook een jaarverslag in moeten dienen.

Lichte zorg: leerwegondersteuning in het VMBO en het praktijkonderwijs

Het leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) en praktijkonderwijs (pro) hebben een verschillend karakter. Het lwoo is bedoeld voor vmbo-leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben om hun diploma te halen. Wat betreft het

praktijkonderwijs gaat het om eindonderwijs gericht op participatie op de arbeidsmarkt.

Conform kabinetsbesluit wordt er een eind gemaakt aan de huidige openeinde financiering van het lwoo en het pro en worden de middelen gebudgetteerd. Het budget wordt bepaald op basis van de leerlingentelling (lwoo en pro) van 1 oktober 2010 en de bekostiging van het kalenderjaar 2011.

Vervolgens wordt ook hier een splitsing gemaakt in basiskosten en zorgkosten (uitgedrukt in een zorgbedrag per leerling). Behoudens voornoemde wijzigingen blijft de huidige systematiek rondom de toekenning en verdeling van middelen voor het lwoo en het pro vooralsnog gehandhaafd. Als het aantal indicaties groeit en het beschikbare budget overschreden dreigt te worden, zal het zorgbedrag per leerling naar beneden toe worden bijgesteld. Op lange termijn is het echter ongewenst om deze systematiek met indicatiestelling te handhaven. *Daarom zal, in overleg met onder meer de VO-raad, nog worden gezien op welke wijze de bekostiging van het lwoo en het pro in de toekomst vorm gegeven kan worden.*

Bekostiging cluster 1 en 2

De bekostiging van de cluster-2-instellingen volgt grotendeels de systematiek die nu al geldt voor de cluster-1-instellingen.

Over de nadere invulling van de bekostigingssystematiek, het internaat bij de dovenschool in Haren en de positie van de doventolken wordt nog overleg gevoerd. Na de afronding van dit overleg wordt de uitkomst daarvan vertaald in dit wetsvoorstel.

Bekostiging MBO

Voor de extra ondersteuning voor gehandicapte deelnemers beschikken de instellingen nu al over middelen, die zijn toegevoegd aan de lumpsum. Te denken valt aan de interdepartementaal beleidsonderzoek (IBO)-middelen BVE, de middelen voor voorbereidende en ondersteunende activiteiten (VOA) en de middelen voor schoolmaatschappelijk werk. Daarnaast is op basis van de WEB voor deelnemers met een indicatie een leerlinggebonden budget beschikbaar. In het kader van passend onderwijs worden deze leerlinggebonden middelen met deze wetswijziging toegevoegd aan het zorgbudget (lumpsum) van de instelling en daarmee aan de hiervoor genoemde middelen. De instellingen beschikken daarmee over de middelen om deelnemers de overeengekomen ondersteuning en begeleiding te bieden. Om te garanderen dat de instellingen een zo groot mogelijke vrijheid hebben om extra ondersteuning en begeleiding te bieden, is ervoor gekozen alle lgf-middelen aan de lumpsum toe te voegen. Op die manier kunnen de instellingen in overleg met de deelnemer of diens ouders vaststellen welke extra begeleiding en ondersteuning nodig is en welke middelen hiervoor moeten worden ingezet. Dit is conform de uitgangspunten van de WEB, die de instellingen een eigen verantwoordelijkheid laat voor de uitvoering van het beleid.

Zoals hierboven al opgemerkt, wordt het geld voor leerlinggebonden financiering voor de clusters 2, 3 en 4 toegevoegd aan het zorgbudget en verdeeld over de mbo-instellingen. Hiertoe zal het lgf-budget worden bevroren op het niveau van het

studiejaar 2011- 2012. Er wordt aansluiting gezocht bij de beoogde invoering van de nieuwe bekostigingssystematiek. Voor de periode 1 augustus 2012 tot 1 januari 2014, worden de middelen over de instellingen verdeeld op grond van het gemiddelde lgf-bedrag dat de instellingen ontvingen over de studiejaren 2009-2010, 2010-2011 en 2011-2012. Vanaf het kalenderjaar 2014 worden de lgf-middelen verdeeld naar rato van de lumpsum. Er komt een overgangsregeling om eventuele herverdeeleffecten van de nieuwe bekostiging te verzachten.

CONCEPT

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I, onderdeel A, artikel II, onderdeel A, artikel III, onderdeel A, artikel V, onderdeel A en artikel VI, onderdeel A (artikel 1 WPO, artikel 1 WEC, artikel 1 WVO, artikel 1 WMS en artikel 1 WOT)

De begripsbepalingen van de WPO, WEC, WVO, WMS en WOT worden gewijzigd naar aanleiding van het vervallen van de leerlinggebonden financiering, de opheffing van de regionale expertisecentra en de vorming van de nieuwe samenwerkingsverbanden en instellingen voor cluster 2.

Artikel I, onderdeel B (artikel 8 WPO)

Dit onderdeel vervangt het begrip "leerlingen die extra zorg behoeven" door "leerlingen die extra ondersteuning behoeven". Het gaat om dezelfde groep leerlingen als waarop de activiteiten van het samenwerkingsverband gericht zijn (artikel 18), waarvoor de zorgplicht geldt (artikel 40) en waarvoor een ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld (artikel 40a). Zie nader paragraaf 2.2 van het algemeen deel.

Artikel I, onderdeel C (artikel 9 WPO)

In het zesde lid van artikel 9 WPO is geregeld dat wanneer de kerndoelen niet kunnen worden toegepast voor een LGF-leerling of een visueel gehandicapte leerling, in het handelingsplan wordt aangegeven wat de reden daarvan is en welke vervangende onderwijsdoelen worden gehanteerd. Naar aanleiding van het vervallen van leerlinggebonden financiering en de vervanging van het handelingsplan door het ontwikkelingsperspectief is deze bepaling aangepast.

Artikel I, onderdeel D en artikel III, onderdeel F (artikel 12 WPO en artikel 24 WVO)

Artikelen 12 WPO en 24 WVO bepalen dat het schoolplan de voorzieningen omschrijft die zijn getroffen voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften en voor LGF-leerlingen. Naar aanleiding van het vervallen van de leerlinggebonden financiering zijn deze bepalingen aangepast. De omschrijving in het schoolplan van de voor zorgleerlingen beschikbare voorzieningen, vormt het onderwijszorgprofiel van de school.

Artikel I, onderdeel E, artikel II, onderdeel F en artikel III, onderdeel G (artikel 13 WPO, artikel 22 WEC en artikel 24a WVO)

Deze onderdelen regelen dat in de schoolgids informatie wordt opgenomen over het samenwerkingsverband waarbij het bevoegd gezag is aangesloten en over de wijze waarop de zorg voor zorgleerlingen wordt vormgegeven.

Artikel I, onderdeel F (artikel 14 WPO)

Nu de permanente commissie leerlingenzorg niet langer verplicht wordt gesteld in het PO, vervalt de verwijzing naar die commissie in artikel 14.

Artikel I, onderdelen G, H en I en artikel III, onderdelen H, I en J (artikelen 17a, 17b en 17c WPO en 24d, 24e en 24e1 WVO)

De voorgestelde wijzigingen in de artikelen 17a, 17b en 17c WPO en 24d, 24e en 24e1 WVO regelen de verplichte scheiding tussen toezicht en bestuur ook voor het samenwerkingsverband.

Artikel I, onderdeel J (artikel 18 WPO).

Dit onderdeel regelt de taken, samenstelling en rechtsvorm van het samenwerkingsverband, alsmede de aansluitingsplicht van het bevoegd gezag. Een nadere toelichting wordt gegeven in paragraaf 2.2 van het algemeen deel.

Het bevoegd gezag is voor elke vestiging (hoofdvestiging of nevenvestiging) aangesloten bij het samenwerkingsverband waarin de desbetreffende vestiging is gelegen. Opgemerkt wordt dat de termen "scholen, bedoeld in de vorige volzin" (eerste lid) en "scholen, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin" (derde, vijfde en zesde lid) zowel de WPO-scholen als de WEC-scholen van het samenwerkingsverband aanduiden.

Artikel I, onderdelen K tot en met S (artikel 19 t/m 28 WPO).

De bepalingen omtrent het zorgplan zijn opgenomen in het nieuwe artikel 18. In verband daarmee komt artikel 19 te vervallen.

Bij het oprichten van de privaatrechtelijke rechtspersonen die de nieuwe samenwerkingsverbanden zijn, worden statuten opgesteld. Hierin worden voorschriften opgenomen die de basis van de samenwerking tussen de bevoegde gezagsorganen vormen. Hierin kan ook worden geregeld hoe er met eventuele geschillen in het samenwerkingsverband wordt omgegaan. In verband daarmee komen de artikelen 20 (reglement samenwerkingsverband) en 22 (geschillencommissie samenwerkingsverbanden) te vervallen.

De taken van de centrale dienst ten behoeve van de samenwerkingsverbanden vervallen. Naar aanleiding daarvan vervalt de verplichte aansluiting van bevoegde gezagsorganen bij de centrale dienst (artikel 21).

Artikelen 23 tot en met 28 hebben betrekking op de permanente leerlingenzorg en de regionale verwijzingscommissies en komen te vervallen.

Artikel I, onderdeel T (artikel 40 WPO)

Het *tweede lid* regelt dat de aanmelding voor toelating schriftelijk gebeurt. Dit sluit aan bij de huidige praktijk waarbij scholen aan ouders een inschrijfformulier voorleggen.

Het *derde lid* bepaalt dat het bevoegd gezag de ondersteuningsbehoefte van aangemelde leerlingen onderzoekt, en daarbij ouders om gegevens kan vragen waaruit die ondersteuningsbehoefte blijkt.

In het *vierde lid* is de verplichting van het bevoegd gezag vastgelegd om (zorg)leerlingen die niet kunnen worden toegelaten tot de school een plaats op een andere school aan te bieden, na overleg met ouders en rekening houdend met de ondersteuningsbehoefte van de leerling. In paragraaf 2.1 van het algemeen deel is hier uitgebreid op ingegaan.

In *het vijfde lid* is voor toelatingsbeslissingen een beslistermijn van 8 weken, te verlengen met maximaal 8 weken, geregeld.

Het *zesde lid* stelt als voorwaarde voor toelating tot een speciale school voor basisonderwijs dat het samenwerkingsverband de leerling toelaatbaar heeft verklaard tot het onderwijs aan de speciale scholen voor basisonderwijs in het samenwerkingsverband.

Het *zevende lid* is overeenkomstig het huidige vierde lid, tweede volzin, van artikel 40.

Het *achtste lid* past de procedure voor verwijdering van leerlingen in die zin aan, dat bevoegd gezag in alle gevallen een nieuwe school voor de leerling dient te vinden, voordat kan worden overgegaan tot definitieve verwijdering. Dit is conform de verwijderingsprocedure in het voortgezet onderwijs.

Het *negende lid* is overeenkomstig het huidige zesde lid van artikel 40.

Artikel I, onderdeel U, artikel II, onderdeel R en artikel III, onderdeel K (artikel 40a WPO, artikel 41a WEC en artikel 26 WVO).

In de plaats van het handelingsplan komt het ontwikkelingsperspectief. Dit wordt geregeld in deze onderdelen.

Artikel I, onderdeel V (artikel 43 WPO)

Artikel 43 over het onderwijskundig rapport ten behoeve van de permanente commissie leerlingenzorg of de commissie voor de indicatiestelling komt met de opheffing van deze commissies te vervallen.

Artikel I, onderdeel W (artikel 63 WPO)

In het huidige artikel 63, tweede lid, is een termijn bepaald voor de beslissing door het bevoegd gezag van een bijzondere school over toelating van een LGF-leerling. Deze specifieke termijn kan vervallen nu in het nieuwe vijfde lid van artikel 40 een algemene termijn voor toelatingsbeslissingen is opgenomen, die voor zowel openbare als bijzondere scholen geldt.

Het nieuwe vierde lid van artikel 63 verklaart artikel 4:5 van de Algemene wet bestuursrecht (gedeeltelijk) van overeenkomstige toepassing. Op grond hiervan kan het bevoegd gezag van een bijzondere school een aanmelding buiten behandeling laten, onder meer wanneer de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor de beoordeling van de aanmelding of de voorbereiding van de toelatingsbeslissing, mits de ouders in de gelegenheid zijn gesteld om de aanmelding binnen een door het bevoegd gezag gestelde termijn aan te vullen. Ook artikel 4:15 Awb wordt van overeenkomstige toepassing verklaard, zodat de beslistermijn wordt opgeschort indien sprake is van aanvulling van de aanmelding. Op toelatingsbeslissingen van het bevoegd gezag van openbare scholen is de Algemene wet bestuursrecht rechtstreeks van toepassing.

Artikel I, onderdeel X (artikel 68 WPO)

De voorgestelde wijzigingen in artikel 68 houden verband met het feit dat de bekostiging voor zorgvoorzieningen niet langer wordt toegekend aan de centrale dienst, maar aan het samenwerkingsverband.

Artikel I, onderdelen Y en Z en artikel III, onderdelen P en Q (artikelen 70a en 70b WPO en 77a en 77b WVO)

Nu in dit wetsvoorstel een nieuwe inrichting van de zorgstructuur wordt voorgesteld, kunnen artikelen die betrekking hebben op leerlinggebonden financiering (de artikelen 70a en 70b WPO en 77a en 77b WVO) komen te vervallen.

Artikel I, onderdeel AA (artikel 113 WPO)

Dit betreft een technische wijziging. Nu het samenwerkingsverband bekostiging gaat ontvangen, is het niet langer noodzakelijk om in artikel 113 een verwijzing op te nemen.

Artikel I, onderdelen CC en DD en JJ (artikelen 118, 118a en 134 WPO)

In de artikelen 118 en 118a wordt de bekostiging voor de materiële instandhouding van het samenwerkingsverband geregeld. Inhoudelijk komt het eerste tot en met zevende lid van artikel 118 overeen met de nu geldende regeling voor de huidige bekostiging voor de materiële instandhouding van de samenwerkingsverbanden. Opgemerkt wordt dat met "scholen in het samenwerkingsverband" uitsluitend de scholen als bedoeld in de WPO worden aangeduid (basisscholen en speciale scholen voor basisonderwijs).

In het achtste lid van artikel 118 is geregeld dat naast de bekostiging die de samenwerkingsverbanden nu reeds ontvangen er nog een bekostiging voor de materiële instandhouding wordt toegekend. Deze bekostiging heeft een eigen berekeningsmaatstaf die in het achtste lid is vastgelegd. Op grond van het negende lid worden op laatstgenoemde bekostiging bedragen in mindering gebracht afhankelijk van het aantal leerlingen uit het samenwerkingsverband dat is ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. De hoogte van dat bedrag is verder afhankelijk van de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft (keuze uit 3 verschillende categorieën) en zoals die is overeengekomen binnen het samenwerkingsverband. Deze systematiek is niet van toepassing als het gaat om een leerling die is ingeschreven bij een instelling (cluster 1 en cluster 2). Het bedrag dat wordt toegekend aan de school voor speciaal onderwijs wordt door DUO rechtstreeks toegekend aan de school waar de leerling is ingeschreven en wordt dus zo in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband. Dit om de lasten voor het samenwerkingsverband zoveel mogelijk te beperken.

Artikel I, onderdelen EE en HH (artikelen 118b en 125a WPO)

De artikelen 118b en 125a regelen de wijze van bekostiging indien binnen het samenwerkingsverband meer leerlingen naar het (voortgezet) speciaal onderwijs worden verwezen dan waarvoor bekostiging beschikbaar is. In die situatie wordt de bekostiging van alle scholen in het samenwerkingsverband (zowel WPO-scholen als WEC-scholen) verminderd op basis van het leerlingenaantal van de school.

Artikel I, onderdelen FF en GG (artikelen 124 en 125 WPO)

De wijzigingen in de artikelen 124 en 125 zijn technisch van aard en vloeien voort uit het feit dat het samenwerkingsverband (de rechtspersoon) de bekostiging ontvangt.

Artikel I, onderdelen II en KK (artikelen 132 en 137 WPO)

De artikelen 132 en 137 hebben betrekking op de personeelsbekostiging van het samenwerkingsverband.

In het tweede lid van artikel 132 is geregeld dat naast de personeelsbekostiging die de samenwerkingsverbanden nu reeds ontvangen er nog een personeelsbekostiging wordt toegekend. Deze bekostiging heeft een eigen berekeningsmaatstaf die in het derde lid is vastgelegd. Op grond van het vierde lid worden op laatstgenoemde bekostiging bedragen in mindering gebracht afhankelijk van het aantal leerlingen uit het samenwerkingsverband dat is ingeschreven op een school voor speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. De hoogte van dat bedrag is verder afhankelijk van de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft (keuze uit 3 verschillende categorieën) en zoals die is overeengekomen binnen het samenwerkingsverband. Deze systematiek is niet van toepassing als het gaat om een leerling die is ingeschreven bij een instelling (cluster 1 en cluster 2). Het bedrag dat wordt toegekend aan de school voor speciaal onderwijs wordt door DUO rechtstreeks toegekend aan de school waar de leerling is ingeschreven en wordt dus zo in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband. Dit om de lasten voor het samenwerkingsverband zoveel mogelijk te beperken.

Artikel I, onderdeel LL (artikel 148 WPO)

De voorgestelde wijziging in artikel 148 regelt de bestedingsmogelijkheden van het samenwerkingsverband. De besteding kan ook betrekking hebben op een school uit een ander samenwerkingsverband indien het samenwerkingsverband in de regio waarin de leerling woont, daarvoor toestemming heeft gegeven. Twee voorbeelden:

- Een leerling wordt aangemeld bij een (v)so-school die niet is gelegen in het samenwerkingsverband waar de leerling woont. De leerling moet door het samenwerkingsverband waar de leerling woont toelaatbaar worden verklaard tot het (voortgezet) speciaal onderwijs. De leerling kan vervolgens worden toegelaten door de school waar de leerling is aangemeld. De leerling wordt, voor wat betreft het zorgdeel, bekostigd vanuit de zorgkosten van het samenwerkingsverband waar de leerling woont.
- Een leerling wordt aangemeld bij een (v)so-school die is gelegen in samenwerkingsverband waar de leerling woont. De school kan de leerling geen passende plaats aanbieden, niet op de eigen school en ook niet op een andere school binnen het samenwerkingsverband. De leerling wordt verwezen naar een school binnen een ander samenwerkingsverband. Voorwaarde is dat de leerling door het samenwerkingsverband toelaatbaar is verklaard tot het (voortgezet) speciaal onderwijs. Het samenwerkingsverband waar de leerling woont, betaalt de zorgkosten van de leerling.

Artikel I, onderdelen MM, NN en OO en artikel III, onderdelen S, T en U (artikelen 163b, 164 en 164a WPO en 103g, 104 en 104a WVO)

De wijzigingen in de artikelen 163b en 164 WPO en de artikelen 103g en 104 WVO bieden de grondslag voor het geven van een aanwijzing aan of het geheel of gedeeltelijk opschorten of inhouden van de bekostiging van een samenwerkingsverband. De wijzigingen in de artikelen 164a WPO en 104a WVO bieden de mogelijkheid om maatregelen te treffen op verzoek of in overeenstemming met het samenwerkingsverband.

Artikel I, onderdelen PP, RR, SS en TT (artikelen 171, 172, 173, 183, 183a en 184 WPO)

De voorgestelde wijzigingen in de artikelen 171, 172, 173, 183, 183a en 184 zijn technisch van aard. Zij vloeien voort uit het feit dat het samenwerkingsverband bekostiging ontvangt.

Artikel I, onderdeel QQ en artikel II, onderdeel KK (artikel 178a WPO en artikel 164a WEC)

Deze onderdelen bevatten technische wijzigingen met betrekking tot de verstrekking van leerlinggegevens aan de minister (Dienst Uitvoering Onderwijs), ten behoeve van opname in het basisregister onderwijs.

Artikel II, onderdeel A (artikel 1 WEC)

De begripsbepaling van "instelling" is aangevuld omdat de scholen voor dove en slechthorende kinderen en de scholen voor kinderen met ernstige spraakmoeilijkheden worden omgevormd tot instellingen. Alle bepalingen die gelden voor een instelling cluster 1 gelden daardoor ook voor de instellingen cluster 2, tenzij anders geregeld.

Artikel II, onderdeel B (artikel 4 WEC)

De voorgestelde wijziging van het eerste lid beperkt de aanspraak op bekostiging van vervoerskosten, voor zover het betreft vso-leerlingen, tot die leerlingen die zijn aangewezen op ander vervoer dan openbaar vervoer of die niet zelfstandig met het openbaar vervoer kunnen reizen. De voorgestelde wijziging van het vijfde lid is een technische wijziging naar aanleiding van de opheffing van de regionale expertisecentra en commissies voor de indicatiestelling.

Artikel II, onderdeel C (artikel 8 WEC)

De wijziging in artikel 8 geeft een omschrijving van de instellingen van cluster 2.

Artikel II, onderdeel D (artikel 8a WEC)

De wettelijke taak van scholen om LGF-leerlingen ambulante te begeleiden, vervalt. In verband daarmee komt artikel 8a te vervallen.

Artikel II, onderdeel E (artikel 9 WEC)

In het huidige artikel 9 is de taak van een instelling cluster 1 beschreven. De voorgestelde wijziging betreft de uitbreiding van die taken naar instellingen cluster 2.

Artikel II, onderdeel G (artikel 28a WEC)

Dit onderdeel regelt de aansluitingsplicht van bevoegde gezagsorganen van scholen behorend tot cluster 3 en 4 bij de samenwerkingsverbanden. Het bevoegd gezag is voor elke vestiging (hoofdvestiging of nevenvestiging) aangesloten bij het samenwerkingsverband waarin de desbetreffende vestiging is gelegen.

Artikel II, onderdelen H tot en met K (artikelen 28b t/m 28f WEC).

Deze onderdelen houden verband met de opheffing van de regionale expertisecentra, de commissies voor indicatiestelling en de ministeriële commissie voor de indicatiestelling. Omdat de artikelen 28b en 28c komen te vervallen, komt ook artikel 28f over de voorhangprocedure bij de algemene maatregel van bestuur vastgesteld krachtens die artikelen, te vervallen.

Artikel II, onderdelen L tot en met N (artikelen 28g, 28h en 28i WEC)

Met de regionale expertisecentra komen ook de bepalingen te vervallen die de scheiding tussen toezicht en bestuur verplicht stellen voor de regionale expertisecentra.

Artikel II, onderdeel O (artikel 40 WEC)

Het *eerste lid* van artikel 40 wordt technisch gewijzigd. Voor het nieuwe derde tot en met dertiende lid geldt het volgende.

Het *derde lid* regelt dat de aanmelding voor toelating schriftelijk gebeurt. Dit sluit aan bij de huidige praktijk waarbij scholen aan ouders een inschrijfformulier voorleggen.

Het *vierde lid* bepaalt dat het bevoegd gezag de ondersteuningsbehoefte van aangemelde leerlingen onderzoekt, en daarbij ouders om gegevens kan vragen waaruit die ondersteuningsbehoefte blijkt.

In het *vijfde lid* is de verplichting van het bevoegd gezag vastgelegd om (zorg)leerlingen die niet kunnen worden toegelaten tot de school een plaats op een andere school aan te bieden, na overleg met ouders en rekening houdend met de ondersteuningsbehoefte van de leerling. In paragraaf 2.1 van het algemeen deel is hier uitgebreid op ingegaan.

In het *zesde lid* is voor toelatingsbeslissingen een beslistermijn van 8 weken, te verlengen met maximaal 8 weken, geregeld.

Het *zevende lid* stelt als voorwaarde voor toelating tot scholen behorend tot cluster 3 en 4, dat het samenwerkingsverband de leerling toelaatbaar heeft verklaard tot het (voortgezet) speciaal onderwijs.

Het *achtste lid* is overeenkomstig het huidige vijfde lid, tweede volzin, van artikel 40.

Het *negende lid* past de procedure voor verwijdering van leerlingen in die zin aan, dat bevoegd gezag in alle gevallen een nieuwe school voor de leerling dient te

vinden, voordat kan worden overgegaan tot definitieve verwijdering. Dit is conform de verwijderingsprocedure in het voortgezet onderwijs.

Het *tiende lid* is overeenkomstig het huidige zevende lid van artikel 40.

Het *elfde lid* is overeenkomstig het huidige negende lid van artikel 40.

Het *twaalfde lid* is overeenkomstig het huidige tiende lid van artikel 40.

Het *dertiende lid* bepaalt dat het vierde en vijfde lid niet van toepassing zijn op instellingen voor cluster 1 en 2. Achtergrond hiervan is dat deze instellingen geen deel uitmaken van de samenwerkingsverbanden waarbinnen afspraken worden gemaakt over de plaatsing van zorgleerlingen. De commissie van onderzoek beoordeelt of leerlingen in aanmerking komen voor het onderwijs van de instelling waarvoor toelating wordt verzocht (artikel 41).

Artikel II, onderdeel P (artikel 40b WEC)

De wettelijke verplichting voor scholen van cluster 3 en 4 om een commissie voor de begeleiding in te stellen, komt te vervallen.

Artikel II, onderdeel Q (artikel 41 WEC)

De commissie van onderzoek, die is verbonden aan instellingen voor cluster 1, is voortaan ook verbonden aan instellingen voor cluster 2. Eén van haar taken in de nieuwe opzet is te adviseren over het vast te stellen ontwikkelingsperspectief.

Artikel II, onderdeel S (artikel 61 WEC)

Voor het nieuwe vijfde lid van artikel 61 wordt verwezen naar de toelichting op het nieuwe vierde lid van artikel 63 WPO.

Artikel I, onderdeel T (artikel 69 WEC)

De voorgestelde wijzigingen in artikel 69 houden verband met het feit dat de bekostiging voor zorgvoorzieningen niet langer wordt toegekend aan de centrale dienst, maar aan het samenwerkingsverband.

Artikel I, onderdeel U (artikel 71a WEC)

Artikel 71a WEC regelt (op dezelfde manier als artikel 77a, vierde lid, WVO) de wijze van bekostiging indien binnen het samenwerkingsverband meer leerlingen naar het (voortgezet) speciaal onderwijs worden verwezen dan waarvoor bekostiging beschikbaar is. In die situatie wordt de bekostiging van alle scholen in het samenwerkingsverband (zowel WVO-scholen als WEC-scholen) verminderd op basis van het leerlingenaantal van de school.

Artikel II, onderdeel V (artikel 71b WEC)

Met het vervallen van indicatiestelling per onderwijssoort is het niet langer noodzakelijk een grondslag te bieden voor een scholengemeenschap. Voor de bestaande scholengemeenschap zal een overgangsvoorziening worden getroffen.

Artikel II, onderdeel W (artikel 71c WEC)

De bekostiging van leerlingen op residentiële plaatsen geldt alleen nog voor scholen die zijn verbonden aan justitiële jeugdinrichtingen en gesloten jeugdzorg. De

bekostiging zal niet langer afhankelijk zijn van het aantal plaatsen waarvoor een samenwerkingsovereenkomst is gesloten, maar zal worden omgezet in capaciteitsbekostiging (zie artikel 117, zevende lid). Artikel 71c kan dan ook vervallen.

Artikel I, onderdeel Y (artikel 76a WEC)

Dit onderdeel wijzigt de procedure voor het voor bekostiging in aanmerking brengen van nevenvestigingen van scholen, niet zijnde instellingen. Als voorwaarde voor bekostiging wordt gesteld dat er overeenstemming moet zijn bereikt met de gemeente en het samenwerkingsverband waarin de nevenvestiging wordt gevestigd.

Artikel II, onderdelen Z en CC (artikelen 116a en 119 WEC)

De artikelen 116a en 119 WEC regelen (op dezelfde manier als de artikelen 118b en 125a WPO) de wijze van bekostiging indien binnen het samenwerkingsverband meer leerlingen naar het (voortgezet) speciaal onderwijs worden verwezen dan waarvoor bekostiging beschikbaar is. In die situatie wordt de bekostiging van alle scholen in het samenwerkingsverband (zowel WPO-scholen als WEC-scholen) verminderd op basis van het leerlingenaantal van de school.

Artikel II, onderdeel AA (artikel 117 WEC)

De wijzigingen in artikel 117 houden enerzijds verband met de toevoeging van instellingen cluster 2 in en anderzijds met de gewijzigde bekostigingssystematiek voor het (voortgezet) speciaal onderwijs. Een groot deel van de bekostiging van scholen voor (voortgezet) speciaal onderwijs wordt immers vervangen door de rechtstreekse toekenning van (een deel van de) bekostiging van het samenwerkingsverband. Zie ook de toelichting bij de artikelen 132, 134 en 137 WPO).

Artikel II, onderdelen BB, DD, EE, FF, GG, HH en II (artikelen 118, 128, 131, 143, 146a, 157 en 161 WEC)

Deze onderdelen bevatten technische wijzigingen in verband met de opheffing van de regionale expertisecentra en de commissies voor de indicatiestelling.

Artikel II, onderdeel JJ (artikel 162h WEC)

Dit betreft een technische wijziging die samenhangt met de uitbreiding van het begrip "instelling" met cluster 2.

Artikel II, onderdelen LL, MM, NN en OO (artikelen 169, 169a, 170 en 170a WEC)

Deze onderdelen bevatten technische wijzigingen in verband met de opheffing van de regionale expertisecentra. Zij zien op bepalingen over de aansluiting van de regionale expertisecentra bij het Participatiefonds en het Vervangingsfonds.

Artikel III, onderdeel B (artikel 10g WVO)

De voorgestelde wijziging in het zesde lid houdt verband met de vervanging van het handelingsplan door het ontwikkelingsperspectief.

Artikel III, onderdeel C en D (artikelen 10h en 11 WVO)

Artikelen 10h en 11 komen te vervallen nu de nieuwe samenwerkingsverbanden geregeld zijn in het voorgestelde artikel 17a.

Artikel III, onderdeel E (artikel 17a WVO)

Dit onderdeel regelt de taken, samenstelling en rechtsvorm van het samenwerkingsverband, de aansluitingsplicht van het bevoegd gezag en de permanente commissie leerlingenzorg. Het bevoegd gezag is voor elke vestiging (hoofdvestiging of nevenvestiging) aangesloten bij het samenwerkingsverband waarin de desbetreffende vestiging is gelegen. De andere positionering binnen de WVO van het artikel over de samenwerkingsverbanden (was artikel 10h) houdt verband met het feit dat het nieuwe samenwerkingsverband niet meer alleen werkzaam zal zijn voor het vmbo en het praktijkonderwijs, maar voor het gehele VO. Een nadere toelichting wordt gegeven in paragraaf 2.2 van het algemeen deel. Opgemerkt wordt dat de termen "scholen, bedoeld in de vorige volzin" (eerste lid) en "scholen, bedoeld in het eerste lid, tweede volzin" (derde, zesde en zevende lid) zowel de WVO-scholen als de WEC-scholen van het samenwerkingsverband aanduiden.

Artikel III, onderdeel E (artikel 17b WVO)

De algemene verplichting voor scholen om leerlingen met een extra ondersteuningsbehoefte begeleiding te bieden, wordt nu ook in de WVO opgenomen. In de WPO is deze verplichting al vastgelegd (artikel 8, vierde lid, WPO).

Artikel III, onderdeel L (artikel 27 WVO)

De aanpassing in het *eerste lid* regelt dat in geval van verwijdering van een leerling, de andere plaats in het onderwijs die de leerling dient te worden aangeboden, ook een plaats in het voortgezet speciaal onderwijs kan zijn.

Lid 2a regelt dat de aanmelding voor toelating schriftelijk gebeurt. Dit sluit aan bij de huidige praktijk waarbij scholen aan ouders een inschrijfformulier voorleggen.

Lid 2b bepaalt dat het bevoegd gezag de ondersteuningsbehoefte van aangemelde leerlingen onderzoekt, en daarbij ouders om gegevens kan vragen waaruit die ondersteuningsbehoefte blijkt.

In *lid 2c* is de verplichting van het bevoegd gezag vastgelegd om (zorg)leerlingen die niet kunnen worden toegelaten tot de school een plaats op een andere school aan te bieden, na overleg met ouders en rekening houdend met de ondersteuningsbehoefte van de leerling. In paragraaf 2.1 van het algemeen deel is hier uitgebreid op ingegaan.

In *lid 2d* wordt bepaald dat leden 2c en 2d niet van toepassing zijn op de aanmelding van leerlingen die niet voldoen aan de voorwaarden gesteld bij of krachtens de algemene maatregel van bestuur, bedoeld in het eerste lid (het Inrichtingsbesluit W.V.O.). Daarmee wordt bereikt dat de zorgplicht alleen geldt ten aanzien van leerlingen die wettelijk toelaatbaar zijn tot, en geschikt zijn voor, het onderwijs van de school waarvoor toelating wordt verzocht.

In *lid 2e* is voor toelatingsbeslissingen een beslistermijn van 8 weken, te verlengen met maximaal 8 weken, geregeld.

Voor *lid 2f* wordt verwezen naar de toelichting op het nieuwe vierde lid van artikel 63 WPO.

De aanpassing in het *negende lid* houdt verband met de vervanging van het handelingsplan door het ontwikkelingsperspectief.

Artikel III, onderdeel M (artikel 53b WVO)

De voorgestelde wijzigingen in artikel 53b houden verband met het feit dat de bekostiging voor zorgvoorzieningen niet langer wordt toegekend aan de centrale dienst, maar aan het samenwerkingsverband en met het gegeven dat de werkzaamheden van de centrale dienst ten behoeve van de samenwerkingsverbanden komen te vervallen.

Artikel III, onderdeel N (artikel 69 WVO)

Nu de regeling van de samenwerkingsverbanden in artikel 17a in plaats van artikel 10h wordt opgenomen, wordt artikel 69 daarop aangepast.

Artikel III, onderdelen O, P en Q (artikelen 77, 77a en 77b WVO)

Nu de bekostiging van het regionaal zorgbudget en de bekostiging voor de leerlinggebonden financiering worden vervangen door bekostiging voor het samenwerkingsverband met het oog op passend onderwijs, worden de bepalingen voor het regionaal zorgbudget in artikel 77, vierde lid, 77a en 77b geschrapt en vervangen door een nieuw artikel 77a.

In artikel 77a wordt de bekostiging voor de samenwerkingsverbanden beperkt tot de activiteiten die zij verrichten in het kader van het eveneens nieuwe artikel 17a en strekt deze zich niet uit tot leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs. Samenwerkingsverbanden zijn immers wel inhoudelijk betrokken bij leerwegondersteunend onderwijs en praktijkonderwijs, maar hebben verder geen invloed op de bekostiging daarvan. De indicatiestelling gebeurt elders en de bekostiging gaat rechtstreeks naar de betrokken scholen. De zeggenschap van de samenwerkingsverbanden in het VO beperkt zich tot de activiteiten die voorheen met het regionaal zorgbudget en de leerlinggebonden financiering werden bekostigd.

De bekostiging voor de samenwerkingsverbanden zal worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur en waar nodig uitgewerkt bij ministeriële regeling.

In het derde lid van artikel 77a is bepaald dat voor elke leerling die wordt ingeschreven op een school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs een bedrag uit de bekostiging van het samenwerkingsverband wordt toegekend aan de school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs. De hoogte van dat bedrag is afhankelijk van de extra ondersteuning die de leerling nodig heeft (keuze uit 3 verschillende categorieën) en zoals die is overeengekomen binnen het samenwerkingsverband. Deze systematiek is niet van toepassing als het gaat om

een leerling die is ingeschreven bij een instelling (cluster 1 en cluster 2). Het bedrag dat wordt toegekend aan de school voor voortgezet speciaal onderwijs of speciaal en voortgezet speciaal onderwijs wordt door DUO rechtstreeks toegekend aan de school waar de leerling is ingeschreven en wordt dus zo in mindering gebracht op de bekostiging van het samenwerkingsverband. Dit om de lasten voor het samenwerkingsverband zoveel mogelijk te beperken.

In het vierde lid van artikel 77a is de wijze van bekostiging geregeld indien binnen het samenwerkingsverband meer leerlingen naar het voortgezet speciaal onderwijs worden verwezen dan waarvoor bekostiging beschikbaar is. In die situatie wordt de bekostiging van alle scholen in het samenwerkingsverband (zowel WVO-scholen als WEC-scholen) verminderd op basis van het leerlingenaantal van de school.

Artikel III, onderdeel R (artikelen 103, 103a en 103a1 WVO)

Samenwerkingsverbanden moeten net als scholen een jaarverslag maken en informatie over bekostiging alsmede beleidsinhoudelijke informatie aan de minister verstrekken. Welke informatie dat zal zijn, wordt neergelegd in het Besluit informatievoorziening WVO.

Artikel IV, onderdeel A (artikelen 2.2.5 tot en met 2.2.8 WEB)

In verband met het vervallen van de leerlinggebonden financiering worden de bepalingen daarover in de WEB geschrapt. Het budget wordt overgeheveld naar de lumpsumbekostiging van de instellingen.

Artikel IV, onderdeel B (artikel 7.4.8 WEB)

Instellingen hebben op basis van dit artikel in de WEB onder meer de plicht om (potentiële) deelnemers informatie te verschaffen over het onderwijsprogramma en de examens. Daar wordt nu aan toegevoegd informatie over het verstrekken van informatie over het zorgaanbod voor gehandicapte deelnemers. Dit betekent dat de instelling uitleg geeft over de manier waarop vorm wordt gegeven aan de verplichtingen voortvloeiend uit de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte. Wat kan wel, wat kan niet: niet alles mag van instelling worden verwacht. Juist de begrenzingen nopen tot publicatie van het aanbod (dit artikellid in de WEB richt zich zowel tot deelnemers als tot potentiële deelnemers).

Artikel IV, onderdeel C (artikel 8.1.3 WEB)

In het artikel over de onderwijsovereenkomst wordt een onderdeel ingevoegd dat regelt dat in het geval van een gehandicapte deelnemer die vanwege zijn handicap extra ondersteuning nodig heeft, de rechten en plichten van de instelling en de deelnemer die daarop betrekking hebben, in de overeenkomst worden opgenomen. Zoals gebruikelijk bij overeenkomsten zullen in elk geval de essentiële zaken in de overeenkomst zelf moeten worden geregeld. Het is evenwel mogelijk een aantal uitvoeringszaken in een bijlage bij de overeenkomst nader te regelen. In de overeenkomst zelf zal dan naar de bijlage moeten worden verwezen.

Bij de hier bedoelde essentiële zaken valt te denken aan de omvang van de extra ondersteuning en de functie van de persoon die de extra ondersteuning verzorgt.

Indien daarin tijdens de duur van de opleiding iets verandert, zal de overeenkomst moeten worden aangepast en ook opnieuw door beide partijen moeten worden ondertekend.

Onder uitvoeringszaken die eventueel in een bijlage kunnen worden opgenomen, vallen de naam van de contactpersoon, adressen, plaats en tijdstip van de extra ondersteuning, enzovoorts. Wijziging daarin behoeft niet tot aanpassing van de overeenkomst zelf te leiden en ook niet tot het zetten van nieuwe handtekeningen, hetgeen dus leidt tot minder administratieve lasten dan wanneer alles rondom de extra ondersteuning in de overeenkomst zelf zou worden opgenomen. De instelling moet een voorgenomen wijziging van de bijlage wel melden aan de deelnemer en indien deze daar niet tegen protesteert, is daarmee de bijlage gewijzigd.

Indien een deelnemer tijdens de opleiding behoefte aan extra ondersteuning krijgt (bijvoorbeeld na een ongeval), moet de overeenkomst worden aangepast en opnieuw worden ondertekend. Ook daarbij kan worden voorzien in een bijlage zoals hiervoor omschreven.

Artikel IV, onderdelen D en E (artikelen 12.4.1 en 12.4.2 WEB)

Deze overgangsbepalingen in verband met de invoering van leerlinggebonden financiering in het mbo zijn uitgewerkt en kunnen vervallen.

Artikel V, onderdelen A, B, C, D, E, F en G (artikelen 1, 2, 3, 9, 30, 38 en 39 WMS)

Deze wijzigingen strekken ertoe hetzelfde medezeggenschapsregime voor de samenwerkingsverbanden vast te stellen, als thans geldt voor de regionale expertisecentra. De medezeggenschapsraad bestaat uit leden die uit en door het personeel zijn gekozen.

Artikel VI, onderdeel B (artikel 3 WOT)

Dit onderdeel regelt dat er door de Inspectie van het onderwijs toezicht wordt uitgeoefend op de kwaliteit van de uitoefening van de taken van de samenwerkingsverbanden.

Artikel VI, onderdeel C (artikelen 15a t/m 15d WOT).

Deze artikelen regelen de wijze waarop het toezicht op de samenwerkingsverbanden wordt uitgeoefend. Onder meer artikel 11 wordt van overeenkomstige toepassing verklaard. Dit betekent onder andere dat de inspectie jaarlijks onderzoek verricht naar de samenwerkingsverbanden en naar aanleiding van het onderzoek een oordeel geeft over de kwaliteit. Het onderzoek wordt verricht aan de hand van de bij of krachtens de onderwijswetten - in dit geval de WPO en WVO - gegeven voorschriften. Daarnaast wordt voor het toezicht op de samenwerkingsverbanden een aantal aspecten van kwaliteit omschreven. Zie nader paragraaf 3 van het algemeen deel.

Artikel VII (artikelen VII en VIIa van de Wet van 28 november 2002 (Stb. 2002, 631)

De artikelen uit de wet van 28 november 2002 die komen te vervallen, hebben betrekking op expertisebekostiging.

Artikel VIII

PM

Artikel IX

De inwerkingtredingsbepaling voorziet in de mogelijkheid van gefaseerde inwerkingtreding.

De Minister van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap,

Marja van Bijsterveldt-Vliegenthart

De Minister van Economische Zaken,
Landbouw en Innovatie,

drs. M.J.M. Verhagen

CONCEPT

Implementatie en overgang naar passend onderwijs

Gestreefd wordt om het wetsvoorstel per 1 augustus 2012 in werking te laten treden en dat nieuwe systeem dan is ingevoerd. Zo'n ingrijpende verandering kan niet van de ene op de andere dag worden gerealiseerd. In dit hoofdstuk wordt de overgang van het oude naar het nieuwe systeem op hoofdlijnen toegelicht.

Overgangsregelingen m.b.t. nieuwe systematiek

Afschaffing regionale expertisecentra

Per 1 augustus 2012 worden de regionale expertisecentra en steunpunten autisme afgeschaft. Aandachtspunt daarbij is de wijze waarop met eventueel personeel wordt omgegaan. Verder beschikken de rec's over eigen vermogen. Wanneer een rec ophoudt te bestaan, zullen de middelen overgedragen worden aan de betrokken scholen.

Opheffing samenwerkingsverbanden wsns en vo

De vorming van nieuwe samenwerkingsverbanden betekent tegelijkertijd dat de huidige samenwerkingsverbanden wsns en vo op 1 augustus 2012 moeten zijn aangepast en omgezet in samenwerkingsverbanden passend onderwijs. Binnen de samenwerkingsverbanden dienen afspraken te worden gemaakt over de verdeling van de resterende middelen.

Afschaffing van de landelijke indicatiestelling voor (v)so en lgf

Met de invoering van passend onderwijs wordt de huidige, landelijke indicatiestelling afgeschaft. Hiermee wordt overgestapt van een slagboomsystematiek naar handelingsgericht indiceren. Met ingang van 1 augustus 2012 zullen daarom geen nieuwe indicaties of herindicaties op basis van de landelijke indicatiestelling meer worden afgegeven. Vanaf 1 augustus 2012 vallen deze leerlingen onder de zorgplicht. Samenwerkingsverbanden zorgen er voor dat leerlingen die op 1 augustus 2012 een indicatie hebben een zoveel mogelijk passende plek in het onderwijs krijgen volgens de nieuwe systematiek.

Vorming samenwerkingsverbanden passend onderwijs

Op 1 augustus 2012 moeten alle scholen en vestigingen zijn aangesloten bij het samenwerkingsverband waarbij zij geografisch zijn ingedeeld en moeten de bijbehorende taken worden uitgevoerd. Vanaf dat moment geldt immers de zorgplicht en moeten de samenwerkingsverbanden er gezamenlijk voor zorgen dat er aan alle leerlingen een zo veel mogelijk passende plek in het onderwijs kan worden geboden. Op 1 augustus 2012 moeten de bij het samenwerkingsverband betrokken bevoegde gezagsorganen daarom gezamenlijk een privaatrechtelijke rechtspersoon, met bijbehorende statuten, hebben ingesteld, waarvan het bestuur wordt gevormd door alle betrokken bevoegde gezagsorganen. Ook moeten zij op dat moment een zorgplan hebben vastgesteld.

Omzetting naar instellingen cluster 2

Scholen voor (v)so in de clusters 1 en 2 zullen niet deelnemen aan de samenwerkingsverbanden, maar wegens hun geringe aantal en specifieke expertise landelijk gebudgetteerd worden. Hiervoor moeten de scholen uit cluster 2 worden samengevoegd tot instellingen. In de wetgeving wordt vastgelegd welke scholen uit cluster 2 worden samengevoegd tot een instelling. *Het overleg met de besturen van de cluster-2-scholen over de samenvoegingen zal in het voorjaar van 2011 worden afgerond, zodat de resultaten meegenomen kunnen worden in het wetsvoorstel passend onderwijs.*

Overgangsregelingen m.b.t. de nieuwe bekostigingssystematiek

Stapsgewijze invoering noodzakelijk

De nieuwe bekostigingssystematiek zal stapsgewijs worden ingevoerd. Hiervoor zijn twee redenen.

1. Samenwerkingsverbanden hebben tijd nodig om te bezien op welke manier de leerlingen die onder hun verantwoordelijkheid vallen en die in de 'oude systematiek' geïndiceerd zijn passen binnen hun nieuwe systematiek van toewijzing van extra ondersteuning.
2. De beoogde verevening leidt tot forse herverdeeleffecten. Bepaalde delen van het land zitten momenteel met het aantal indicaties ver boven het landelijk gemiddelde, andere eronder. Het is evident dat deze verevening stapsgewijs plaats moet vinden. Ook de ECPO heeft dit gemeld in hun advies over de verevening.¹⁰

Daarom wordt een meerjarige overgangsregeling ingevoerd, waardoor ieder samenwerkingsverband stapsgewijs toegroeit naar het normatieve zorgbudget.

Registratie

De planning is dat per 01-08-2012 de oude indicatiestelling vervalt. Tot die tijd worden geïndiceerde leerlingen net zoals nu geregistreerd. Instroom van leerlingen in het (v)so is vanaf 01-08-2012 alleen mogelijk met instemming van het samenwerkingsverband dat voor hen verantwoordelijk is. Deze leerlingen worden conform de nieuwe systematiek geregistreerd in de Basisregistratie Onderwijsnummer (Bron). Dat wil zeggen dat het betalende samenwerkingsverband (waar overeenstemming mee is bereikt) bekend is, evenals het bekostigingsniveau voor de desbetreffende leerling.

De leerlingen die voor 01-08-2012 al deelnamen aan het (v)so zullen in de loop van de tijd door het samenwerkingsverband¹¹, worden geherindiceerd. Dat wil zeggen dat het samenwerkingsverband per leerling besluit of de leerling al dan niet toelaatbaar is voor het (v)so. In de meeste gevallen zal dit waarschijnlijk betekenen

¹⁰ ECPO, verevening als verdeelmodel voor de bekostiging van speciale onderwijszorg, 2010

¹¹ De postcode van de woonplaats van de leerlingen bepaalt welk samenwerkingsverband verantwoordelijk is. Leerlingen die ouder zijn dan 14 worden toegerekend aan het samenwerkingsverband vo.

dat zij aan het (v)so blijven deelnemen. In dat geval moet nog wel het bekostigingsniveau worden bepaald.

Leerlingen die deelnemen aan het (v)so en per 1-10-2012 nog geen herindicatie hebben ontvangen worden door DUO automatisch in een bekostigingsniveau geplaatst (denk hierbij bijvoorbeeld aan een omlabeling als: mg= bekostigingsniveau hoog, lg= bekostigingsniveau midden, cluster 4= bekostigingsniveau laag).

CONCEPT

Overzicht per schooljaar

2012 -2013

- situatie: De CvI is afgeschaft. Plaatsing in het (v)so is alleen mogelijk als het verantwoordelijke samenwerkingsverband hiermee instemt.
Leerlingen die instromen in het (v)so worden op de nieuwe wijze geregistreerd in Bron. Samenwerkingsverbanden kunnen beginnen met herindicatie van zittende leerlingen in het (v)so die onder hun verantwoordelijkheid vallen. Het totale beschikbare budget wordt dit jaar voor het eerst gekort als gevolg van de bezuiniging.
- (v)so: Het (v)so wordt, net als nu, bekostigd op basis van de teldatum van het schooljaar daarvoor (in dit geval 1-10-2011).
- rugzakken: Samenwerkingsverbanden krijgen de beschikking over de rugzakbekostiging (regulier + AB). Het beschikbare budget wordt verdeeld op basis van de stand 1-10-2011.
- prijs: De beschikkingen zijn zoals gebruikelijk in april 2012 opgesteld. In de beschikking staan dan ook nog de huidige prijscategorieën per onderwijssoort, inclusief bezuiniging. Mocht er sprake zijn geweest van groei van indicaties waardoor het beschikbare budget overschreden dreigde te worden, dan zijn de prijzen naar beneden gecorrigeerd zodat het totale budget per saldo gelijk blijft.
- informatie: Samenwerkingsverbanden passend onderwijs ontvangen dit jaar *ter informatie* een brief waarin staat wat op grond van de nieuwe bekostiging hun *normatieve* zorgbudget zou zijn.

2013-2014

- situatie: Samenwerkingsverbanden gaan door met het herindiceren van zittende leerlingen op het (v)so.
- (v)so: Het (v)so wordt bekostigd op basis van T-1 (in dit geval 1-10-2012).
- swv-en: Dit jaar gaat de nieuwe bekostigingssystematiek in: samenwerkingsverbanden krijgen een normatief zorgbudget. De overgangsregeling is maximaal van toepassing om herverdeeffecten op te vangen.
- prijs: Conform de wetwijziging die is ingegaan per 01-08-2012 is een splitsing gemaakt in basiskosten en zorgkosten. De nieuwe prijscategorieën (laag, midden, hoog) worden toegepast op de getelde leerlingen 1-10-2012.
Leerlingen die deelnemen aan het (v)so en nog geen herindicatie hebben ontvangen worden door DUO in een prijscategorie geplaatst. De hoogte van de prijzen is vastgesteld in de regeling bekostiging. Mocht er sprake zijn van groei van indicaties waardoor het beschikbare budget overschreden dreigt te worden, dan worden de

- prijzen naar beneden gecorrigeerd zodat het totale budget per saldo gelijk blijft¹².
- regeling: De overgangsregeling houdt in dat er een bedrag wordt opgeteld/afgetrokken bij of van het normatieve zorgbudget van het samenwerkingsverband. De omvang van dat bedrag wordt in dit jaar als volgt bepaald:
 $(\text{zorgkosten} - \text{normatieve zorgbudget}) * 100\%$.
 Zorgkosten zijn: de feitelijke kosten van (v)so-leerlingen die bij het samenwerkingsverband behoren op 1-10-2012¹³ plus de rugzakkosten van dat samenwerkingsverband op basis van 1-10-2011.
 Het normatieve zorgbudget is: het aantal reguliere leerlingen van het samenwerkingsverband * landelijk percentage * vaste prijs.
- informatie: Samenwerkingsverbanden ontvangen dit jaar een beschikking waarin staat wat op grond van de nieuwe bekostiging hun normatieve zorgbudget is, welk bedrag wordt verrekend op basis van de overgangsregeling en welke kosten zijn afgetrokken als gevolg van leerlingen in het (v)so.

2014-2015

- situatie: Dit jaar wordt een eerste kleine stap gezet in de verevening. Men krijgt 90% verrekend (positief of negatief) van het verschil tussen het normatieve budget en de zorgkosten. In de volgende jaren zal dit percentage stapsgewijs (60%, 30%, 0%) verder dalen tot alle samenwerkingsverbanden alleen het normatieve budget krijgen.
- (v)so: Het (v)so wordt bekostigd op basis van 1-10-2013.
- Swv-en: Samenwerkingsverbanden krijgen hun normatieve zorgbudget, aangevuld met een bedrag van de overgangsregeling. De leerlingen op het (v)so worden automatisch door DUO verrekend. Het resterende bedrag wordt overgemaakt aan het samenwerkingsverband.
- prijs: De prijzen voor het (v)so zijn conform de nieuwe systematiek (prijscategorieën).
- regeling: De omvang van dat bedrag wordt in dit jaar als volgt bepaald:
 $(\text{zorgkosten} - \text{het normatieve zorgbudget}) * 90\%$.
 Zorgkosten zijn: de feitelijke kosten van (v)so-leerlingen die bij een samenwerkingsverband behoren op 1-10-2012 plus de rugzakkosten van dat samenwerkingsverband op basis van 1-10-2011.
 Het normatieve zorgbudget is: het aantal reguliere leerlingen van het samenwerkingsverband * landelijk percentage * vaste prijs.
- informatie: Samenwerkingsverbanden ontvangen dit jaar een beschikking waarin staat wat op grond van de nieuwe bekostiging hun normatieve

¹² Om te bepalen of het landelijk budget wordt overschreden wordt in de berekening de stand rugzakken 1-10-2011 meegenomen.

¹³ In de overgangsregeling is dit een gefixeerd moment.

zorgbudget is, welk bedrag wordt verrekend op basis van de overgangsregeling en welke kosten zijn afgetrokken als gevolg van leerlingen in het (v)so.

Volgende jaren

In de volgende schooljaren blijft de systematiek hetzelfde. Alleen de overgangsregeling wordt afgebouwd. In 2016-2017 wordt nog 60% verrekend. In 2017-2018 wordt 30% verrekend. Vanaf 2018-2019 is het gehele budget verevend en krijgt ieder samenwerkingsverband op basis van het landelijk gemiddelde bekostigd.

CONCEPT